

K o r u l a s t e n m a a i l m a s t a

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Muotoilu- ja taideinstituutti
Muotoilun koulutusohjelma
Taideteollinen suuntautumisvaihtoehto
Koru- ja esinemuotoilu
Opinnäytetyö AMK
Kevät 2011
Johanna Hämäläinen
Opponentti: Laura Saloranta
Ohjaava opettaja; Essi Sikanen

Tiivistelmä

Opinnäytetyö Koru lasten maailmasta lähti kysymyksestä: Mitä lapsi ajattelee korusta? Kysymyksen pohjalta koettiin tärkeäksi selvittää esikouluikäisten lasten ajatuksia korun hyvästä muotokielestä ja tarkoituksesta.

Lapsuuteen ja kohderyhmään perehdyttiin kirjallisten lähteiden kautta. Esille tuotiin muun muassa lapsuuden historiallista puolta johdatuksena nykypäivään. Kirjallisten lähteiden ja tekijän omien mielikuvien pohjalta laadittiin haastattelu esikouluikäisille lapsille. Haastatteluun saatiin tutkimuslupa Lahden päivähoidonjohtajalta ja se toteutettiin kahdessa lahtelaisessa päiväkodissa. Opinnäytetyössä pohditaan kirjallisten lähteiden kautta myös lapsi-vanhempi suhdetta koru-aiheena, sekä turvallisuusnäkökulmaa lasten koruihin lelujen standardien pohjalta.

Lasten haastattelujen tulokset antoivat suunnan muotoilutehtävälle ja suunnitteluprosessille. Tekijä haluaa luoda korun lasten maailmasta, lapselta lapselle, mutta kuitenkin niin, että tekijän näkemys suunnittelijana välittyy. Opinnäytetyössä toteutettiin tutkielmakoru, joka kuvallisesti ilmaisee prosessin tuloksia. Tutkielmakorun pohjalta suunniteltiin ja valmistettiin lasten korusarja, jossa on otettu huomioon leikin merkitys lapselle sekä konsepti lapsi-vanhempi korulle.

Asiasanat: korut, esikouluikäiset, lapset, haastattelut, vanhempi-lapsisuhde, tuoteturvallisuus

Abstract

The graduation project Jewellery from the world of children was based on the question: What does a child think about jewellery? To find out the childrens thoughts about the form language and meaning of jewellery it was important to interview the target group, preschool aged children.

To familiarize oneself with the target group, literary sources were used. For example a historical view on childhood was used as an introduction to the present day. An interview was created based on the literary sources and on the makers own notions. A permission for the interview was applied from the Chief of Daycare Services. It was carried out in two kindergartens in Lahti. The child-parent relationship as a subject for a piece of jewellery was also researched through the literary sources. Safety was also an important point of view and it was studied using the standards created for the childrens toys as a reference.

The interviews of the children gave direction to the design process. The maker wants to create jewellery from the world of children, but sustaining the vision of the designer. A treatise on the shape of jewelry was made based upon the childrens answers and literary sources. It presents the design process in graphical way. Based on the treatise, a set of childrens jewellery was designed and made, on which the meaning of play and the concept of child-parent jewellery has been taken into consideration.

Keyword: jewellery, preschool aged, children, interviews, child-parent relationship, productsafety

Sisällys

1 Johdanto	8
2 Lapsuus	10
2.1 Yhteiskunnan muutokset vaikuttavat kuvaan lapsuudesta	11
2.2.1 Historiallinen aspekti lapsuuteen	11
2.2.2 Lapsuus ja lapsuuteen liittyvät trendit nykypäivänä	12
2.2.3 Koru tytölle vai pojalle ?	13
2.2 Leikin merkityksestä lapsen kehitykselle	15
2.3 Kohderyhmä tarkentuu esikouluikäiseen	16
2.3.1 Esikouluikäisen lapsen maailma	16
2.3.3 Kartoitus olemassa olevista lasten koruista	18
2.4 Lapsen ja vanhempien välinen vahva tunneside	20
2.4.1 Kavereiden merkitys korostuu esikouluikässä	20
2.4.1 Lapsi-vanhempi suhde kiinnostava aihe koruille	20
2.4.2 Kartoitus olemassa olevista lapsi-vanhempi -aiheisista koruista	21
3 Tutkimuksellisen osuuden suunnittelu	22
3.1 Lasten haastattelu kahdessa lahtelaisessa päiväkodissa	23
3.2 Tutkimuksellisen osuuden suunnittelun lähtökohtia	24
3.3 Lapsille suunnitellut haastattelut ja tehtävät	25
3.3.1 Ryhmä haastattelu	26
3.3.2 Lasten lempikorut	26
3.3.3 Piirustustehtävä	26
3.3.4 Valintatehtävä	27
3.4 Kysely esikouluikäisten lasten vanhemmille	28
3.5 Mielikuvat lasten muotomaailmasta ennen haastattelun suorittamista	28

4 Lasten haastattelun tulokset ja niiden analysointi	30
4.1 Yhteistyön sujuminen	31
4.2 Lasten haastattelut	32
4.2.1 Ryhmähaastattelun tulokset	32
4.2.2 Lasten lempikorut	36
4.2.3 Piirustustehtävän tulokset	38
4.2.4 Valintatehtävän tulokset	40
4.3 Vanhempien ajatuksia lasten koruista	46
4.4 Miten haastattelua olisi voinut parantaa?	47
4.5 Muuttuiko mielikuva lasten toiveista haastattelun jälkeen?	47
5 Turvallisuus lasten koruissa	48
5.1 Lasten korujen turvallisuus mietityttää vanhempia	49
5.2 Turvallisuusratkaisuja	49
5.3 Lelujen standardit lähtökohtana lasten korujen turvallisuuden suunnittelussa	51
5.4 Lasten korujen turvallisuuskriteerit	52
6 Muotoilutehtävänä koru lasten maailmasta	56
6.1 Kriteeristö korulle lasten maailmasta	57
6.2 Suunnitteluprosessin tavoitteet ja rajaus	58
6.3 Korun muotoinen tutkielma	60
6.3.1 Suunnitteluprosessi	60
6.3.2 Tutkielmakorun luonnoksia ja valmistusmenetelmiä	63
6.3.3 Tutkielmakoru	66

7 Koruja lasten maailmasta	70
7.1 Miten lapsen koru eroaa aikuisen korusta?	71
7.2 Lapselle arvo- vai halpa koru?	72
7.3 Lastenkorun ostajana on aikuinen	73
7.4 Sarjavalmistettava koru lapselle	74
7.4.1 Suunnittelun lähtökohtana lasten maailma	74
7.4.2 Luonnostelua	75
7.4.3 Materiaalien valinta	76
7.4.4 Sarjavalmistettavat lasten korut	78
7.5 Lapsi-vanhempi suhde aiheena korukonseptille	82
7.5.1 Luonnostelua	82
7.5.2 Äiti-lapsi koru	84
8 Lapset arvioivat	88
9 Omia mietteitä opinnäytetyöstä	90
9.1 Oma arvio prosessin kulusta ja tavoitteiden toteutumisesta	91
9.2 Miten eteenpäin?	94

10 Lähteet	96
------------	----

Liitteet

1 Johdanto

Viime aikoina olen pohtinut usein: Mitä lapsi haluaa korulta? Millaisesta muotokielestä lapsi pitää ja mitä koru lapselle tarkoittaa? Kysymysten taustalla on muun muassa mielenkiintoiset tilanteet, joissa lapsi on vanhempiensa kanssa ollut ostamassa korua. Näistä ajatuksista lähti kiinnostus ottaa selvää asiasta suoraan lapsilta. Opinnäytetyön aiheeksi muodostui lasten korut lasten näkökulmasta. Tärkeänä tavoitteena oli luoda jotain koru lasten maailmasta, lapselta lapselle, mutta kuitenkin niin, että oma näkemykseni suunnittelijana välittyi.

Hain opinnäytetyölle ja kohderyhmälle rajausta kirjallisten lähteiden ja Internetin kautta. Esille toin muun muassa lapsuuden historiallista puolta johdatuksena nykypäivään. Mielenkiintoisia näkökulmia lapsuudesta löytyi paljon ja tästä esimerkkinä Mathias Waisin kirjoittama kirja *Lapsuus ja nuoruus nykyaikana* (2005) sekä Meidän perhe-lehden artikkeli: *Tyttö vai poika?* (Tommola, 2011). Lähteet auttoivat rajaamaan kohderyhmän esikouluikäisiin lapsiin, kun tärkeiksi asioiksi muodostui vahva lapsen mielikuvitus ja toisaalta hyvä kielellinen taito. Kirjallisuuden kautta toiseksi mielenkiintoiseksi aiheeksi muodostui lapsi-vanhempi suhde.

Lasten haastatteluita varten otin yhteyttä kahteen lahtelaiseen päiväkotiin, jotka suostuivat yhteistyöhön kanssani. Anoin lupaa haasta-

tella lapsia Lahden päivähoitojohtajalta ja esikouluryhmien lasten vanhemmilta. Käytin apuna lasten haastattelujen suunnittelemisessa muun muassa keräämääni tietopohjaa esikouluikäisistä lapsista ja tutkimusta: *Miten kuulla lasta?* (Turtiainen, 2001). Laadin myös lasten vanhemmille kirjallisen kyselyn, jossa toivoin vastausta siihen, miten lapsi osallistuu korun ostamiseen ja mitkä tekijät vaikuttavat korun valintaan.

Haastattelu koostui neljästä osasta: ryhmähaastattelusta, lempikorun esittelystä sekä piirustus- ja valintatehtävästä. Jokaisella tehtävällä oli oma tarkoituksensa, kuten esimerkiksi ryhmähaastattelulla selvittää mitä koru tarkoittaa lapselle ja valintatehtävällä selvittää lasten mielipiteitä mielenkiintoisesta muotokielestä. Halusin saada mahdollisimman erilaisia näkökulmia aiheeseen.

Lasten haastattelu oli opinnäytetyön kannalta hyvin tärkeässä osassa, varsinkin kun vastaavanlaista haastattelua tai tutkimusta ei tullut tietopohjan kartoituksen kautta esille. Pelkkä tietopohja olisi voinut kertoa asiasta suuntaa antavasti, mutta lasten suoria vastauksia ei voi korvata mikään. Tärkeänä osana oli myös lasten korujen turvallisuuskriteeristön laatiminen, jonka loin lasten lelujen standardien ja leluihin liittyvien lakien pohjalta.

Lasten haastattelun tulokset antoivat suunnan muotoilutehtävälle ja suunnitteluprosessille. Lasten vastausten pohjalta saatoin luoda kriteeristön, mitä käyttää suunnittelun lähtökohtana. Tutkimuksellisen osuuden tuloksena valmistin korun muotoisen tutkielman, joka kuvallisesti ilmaisee prosessin tuloksia. Tämän pohjalta lähdin suunnittelemaan lasten korusarjaa, joka koostui kolmesta kaulakorusta. Korusarjassa otin huomioon myös lasten korujen turvallisuuskriteerit ja sen, että lasten korun ostajana on aikuinen. Lisäksi opinnäytetyö poiki idean lapsi-vanhempi-aiheiselle korulle.

2 Lapsuus

Viime aikoina olen pohtinut: Mitä lapset oikeasti haluavat korulta tai tavaroilta? Kauppojen hyllyt ovat pullollaan värikkäitä tuotteita lapsille ja heidän osa kuluttajana on kuluttajavirastonkin mukaan kasvussa. Tuntuu, että aikuisten maailma on lähenemässä lasten maailmaa. Vai voiko näitä edes erottaa toisistaan?

Rajasin aiheet tarkemmin tutustumalla lapsiin ja lapsuuteen yleisellä tasolla. Kirjallisuus ja Internet tarjosivat kiinnostavia näkökulmia, jotka vaikuttivat opinnäytetyöni rajaukseen.

2.1 Yhteiskunnan muutokset vaikuttavat kuvaan lapsuudesta

Yhteiskunnalliset muutokset ovat vaikuttaneet aina ihmisen asemaan ja keskinäisiin hierarkioihin. Lapsen asema yhteiskunnan osana on muuttunut viidessäsadassa vuodessa länsimaissa merkityksettömästä merkittäväksi. Koulutuksen kehitys on ollut tärkeässä osassa lapsen aseman paranemisessa.

2.1.1 Historiallinen aspekti

Jotta voidaan ymmärtää tätä hetkeä, on myös hyvä nähdä asioiden historiallinen aspekti. Lapsuuteen ei kiinnitetty erityistä huomiota ennen vuotta 1100. Keskiajan ihmiskäsityksen mukaan yksittäinen ihminen oli vähäpätöinen osa suuremmissa kokonaisuuksissa, jossa yksilöllä ei ollut merkitystä. Lapsuuden ei nähty eroavan aikuisuudesta eikä lapsiin suhtauduttu tietoisesti. Lapsikuolemat ja heitteillejätöt olivat valitettava osa arkea. Tietyn fyysisen kypsytyksen saavutettuaan lapsi osallistui keskiajalla aikuisten tavoin sosiaaliseen elämään. Lapsi jakoi sen maailman, mihin hän sattui syntymään: työn, uskonnollisen elämän, juhlan tai kurjuuden. (Wais 2005, 28–30; <http://www.plan.fi/Page/d5d84fe4-5198-45f5-aad6-340be3d4e484.aspx>; www.vihti.fi/instance-data/prime_product_julkaisu/vihti/embeds/11815_lapsuushistoria.pdf.)

Keskiaikaisissa maalauksissa näkee monella tavoin lapsen roolin. Lapset maalattiin joko pieninä aikuisina tai enkeleinä. Maalattu lapsen näköinen enkeli oli metafora, jolla oli merkitys vain uskonnollisista lähtökohdista. Lapsille piirrettiin aikuismaisia piirteitä ja vaatteet olivat kuten aikuisilla, vain pienemmässä mittakaavassa. Keskiajalla ei olisi tullut mieleenkään valmistaa erityisesti lapsille tarkoitettuja vaatteita tai leluja. (Wais, 2005, 30.)

1500-luvulla tarve suojella valtion rajoja lisääntyi kapitalististen valtioiden synnyttyä. Tällöin perheestä tuli erillisempi yhteisö, jossa huomio lapseen alkoi kiinnittyä. Erityisesti huomataan mahdollisuus lapsen kasvattamiseen. Keskiajalla lapsi teki työtä, samoin kuin muu yhteisö, taloudellisista syistä, kun taas renessanssin aikakaudella lapsen työntekoon liittyi moraalisia ja kasvatuksellisia syitä. Lapsi ei silti ollut tasavertainen aikuisen kanssa ja vielä 1700-luvulla oli erilaisia leikkikieltoja. Järjestelmällisemmän koulutuksen kehittyminen lisäsi käsitystä lapsuudesta 1600-luvulta lähtien. (<http://www.plan.fi/Page/d5d84fe4-5198-45f5-aad6-340be3d4e484.aspx>; Wais, 2005, 32–3.)

1800-luvulla teollistuminen muutti perhekäsitystä yhä tiiviimmäksi ydinperheeksi, jonka elättäjänä oli yhä useammin vain isä. Lasten kasvatuksessa kurinpito oli vahvaa ja lapsista haluttiin kasvattaa kuuliaisia.

Monissa maissa säädettiin laki oppivelvollisuudesta ja lasten työnteke väheni tai siirtyi myöhemmälle iälle. Myös terveydenhuolto ja yleinen hygieniataso paranivat saaden lapsikuolemat vähenemään, jolloin tarve synnyttää pieneni. Myös tunnesuhde lapsein muuttui kuolleisuuden vähentyessä: kun vanhempien ei tarvinnut enää haudata niin monia jälkeläisiään, uskallettiin lapsein kohdistaa rakkautta. (Wais, 2005, 37-38; <http://www.plan.fi/Page/d5d84fe4-5198-45f5-aad6-340be3d4e484.aspx>; www.vihti.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vihti/embeds/11815_lapsuushistoria.pdf.)

1900-luvulla olosuhteet ja ihmisten terveys paranivat entisestään. Koulutuksen lisäksi perustettiin päiväkoteja sekä leikkipuistoja, jotka antoivat lapselle oman tilan myös julkisissa paikoissa. 1920-luvulla lapsuutta alettiin pohtia uudesta näkökulmasta. Tietoisuus lapsen kehityksestä kasvoi ja kasvatuksen ymmärrettiin autavan lasta kehittymään eteenpäin. Maailmansotien jälkeen lapsen asemaa paransi edelleen lait lasten oikeudesta turvalliseen elinympäristöön. Lapsen tarve suojaan ja tukeen huomioitiin. Aikuisten maailma murheet haluttiin pitää erossa lapsen elämästä. (<http://www.plan.fi/Page/d5d84fe4-5198-45f5-aad6-340be3d4e484.aspx>; Wais 2005, 41–46.)

2.1.2 Lapsuus ja lapsuuteen liittyvät trendit nykypäivänä

Kirjan, *Lapsuus ja nuoruus nykyaikana* (2005, 44–49), kirjoittajan Mathias Waisin mukaan kaksijakoinen suhde lapsuuteen ja kasvatukseen näkyy selvästi aikakauttamme kuvaavana ilmiönä. Toisaalta kasvatusta arvostetaan vahvasti ja toisaalta halutaan antaa lapsen elää olemuksensa mukaista elämää. Toisaalta pelätään rajoitettavan lasta liikaa ja toisaalta toivotaan lapsen ymmärtävän myös itse, mikä on hänelle hyvää ja sopivaa.

Olemassa olevaa hetkeä on usein vaikea nähdä ja Mathias Waisin teorian paikkansa pitävyyttä onkin jokseenkin hankala arvioida. Toisaalta ympärillä voi nähdä selvästi tähän liittyviä ilmiöitä ja tuotetrendejä. Yhtenä trendinä on luonnollisen lapsuuden korostaminen. Tässä länsimaista vanhemmuutta moititaan etääntymisestä luonnollisesta rytmistä ja ihmiskontaktista. Toivotaan, että vanhempien päivärytmi mukautuu lapsen tarpeiden mukaan, missä korostetaan syliä ja sosiaalista kasvattamista. (http://yle.fi/radiosuomi/taustapeili/2011/03/vaadimme_vauvalta_yksin_parjaamista_2480336.html.)

Toisaalta markkinoille on tullut tuotteita, joiden väitetään kehittävän jopa alle yksivuotiaita lapsia. Monien tuotteiden tarkoitus on myös

saada lapsi viihtymään yksin, jolloin kasvattajan on mahdollista tehdä samalla päivittäisiä askareita. Epävarmuuteen siitä, mikä on kasvatuksellisesti oikein tai väärin, on syntynyt teollisuuden haara tuottamaan lapsille tarkoitettuja ja lapsen tarpeita vastaavia tuotteita (Wais 2005, 44).

Lapsen asema kuluttajana on tunnistettu. Nykypäivänä kaiken ikäiset lapset on ympäröity kaupallisuudella ja mainonnalla ja näiden kasvun voidaan puhua olevan merkittävä. Kuluttajaviraston sivuilta löytyvän tiedotteen (<http://www.kuluttajavirasto.fi/fi-FI/lapsi-kuluttajana/lapsi-ostoksilla/>) mukaan markkinoinnilla, joka kohdistetaan alaikäiseen, on suora vaikutus lapsiperheiden kulutukseen. Lapsiin kohdistuvaa mainontaa on onneksi pyritty rajoittamaan ohjeistuksilla ja linjauksilla, joita mainostajien tulee noudattaa.

Teorioita tai ei, lasten ja lapsuuden korostamisen voi nähdä ympäröivässä maailmassa. Kärjistetysti voidaan sanoa, että korostuva kaupallistuminen on saavuttamassa lapsuuden ja vastatrendinä korostetaan luonnollisuutta. Aivan kuten voidaan nähdä tapahtuneen aikuisten maailmassa. Aikuisten maailmaa on tuotu tältä osin lähelle lasten maailmaa. Kiinnostavaa on, haluaako lapsi todella heille tarkoin suunniteltuja tuotteita vai tuleeko haluaminen aikuisista. Opinnäytetyössäni

en hae vastausta näihin kysymyksiin, mutta tällaiset mietteet vaikuttivat aiheeni rajaukseen vahvasti.

2.1.3 Tytölle vai pojalle ?

Vaatekaupoissa liikkuesssa voi nähdä selvästi, missä tytöille tarkoitetut lastenvaatteet alkavat ja poikien vaatteet loppuvat. Toisella puolella on sinistä ja mustaa, dinosauruksia ja pääkalloja ja toisella vaaleanpunaista ja violettiä, prinsessoja ja kukkia. Sukupuolijaottelu ei voisi olla selvempi.

Katsoin vajaa vuosi sitten dokumenttia, jossa tutkittiin lapsen sukupuolen vaikuttamista lapsen kasvatustapoihin. Valitettavasti dokumentin nimi ja tekijät ovat unohtuneet, vielä tuolloin en ollut varma opinnäyteyöni aiheesta ja en ymmärtänyt laittaa nimeä ylös. Mielenkiintoisesta dokumentista jäi erityisesti mieleen se, kuinka lapsen vaatteiden väri vaikutti lasta kohteleviin aikuisiin. Kun aikuiset päättelivät lapsen sukupuolen vaatteiden värin perusteella, sinisiin puettuja lapsia kohdeltiin poikina ja näin ollen paljon rajummin ottein kuin vaaleanpunaiseen puettuja, oletettuja tyttö-lapsia. Lasten kohtelu sukupuolen mukaan oli huomattava.

Dokumentti muistui uudelleen mieleen kun luin Meidän perhe -lehden artikkelia *Tyttö vai poika?* (Tommola, 2011, 24–31). Artikkelissa Anna Tommola haastattelee visuaalisen kulttuurin tutkijaa Annamari Vänskää korostuneesta sukupuolijaottelusta lastenvaatteissa ja -tavaroissa. Artikkelissa haetaan vastausta muun muassa kysymykseen: Miksi juuri lastenvaatteissa sukupuolijako on niin räikeä? Vänskä näkee yhtenä syynä tähän voivan olla aikuisten maailman sukupuoliroolien hälvemisen. Hänen mukaansa lapset puetaan sukupuolta korostaen vastareaktiona vanhempien sukupuolten välisten erojen vähenemiselle. Myös kirjassa *Ylihuolehtivat vanhemmat* (Carling & Cleve, 2006) etsitään syytä lelu- ja maailman korostuneeseen jakautumiseen tyttöjen ja poikien leluihin siitä, että ihmiset mahdollisesti kaipaavat nykymaailmassa selkeämpiä sukupuoli rooleja (Carling & Cleve, 2006, 99–100). Toisaalta myös markkinoiden osa korostuneessa jaottelussa huomioidaan: on hankala kasvattaa tyttöjä ja poikia tasa-arvoisesti, kun leluteollisuus "harraa" vastaan (Carling & Cleve, 2006, 99–100). Vahva sukupuolijaottelu lisää ostotapahtumia, kun saman perheen eri sukupuolta oleville lapsille ei käy samat vaatteet tai lelut.

Artikkeli *Tyttö vai poika?* antaa paljon pohdittavaa. Keskustelua siitä, mikä on kummallekin sukupuolelle sallittua, voi nähdä Internetin keskustelu palstoilla. Yhtenä tällaisena huomioni kiinnittyi keskusteluun, jossa

pohdittiin saako poika pitää päiväkodissa isosiskonsa tyttömäistä huivia? Päiväkodissa lapset olivat kiusanneet poikaa, jolloin hoitaja oli pyytänyt vanhempia kieltämään vaaleanpunaisen huivin käytön. Aihe herätti paljon keskustelua puolin ja toisin.

Tyttö vai poika? -artikkelissa (Tommola, 2011, 24–31) Annamari Vänskä puhuu siitä, kuinka pojan pukeutumista tytöksi on hankalampi ymmärtää, kuin tytön pukeutumista pojaksi. Poika on ollut ihmisen normi, sanoo Vänskä. Tytön pukeutumisen pojaksi voidaan ajatella olevan pyrkimys ylöspäin hierarkiassa ja siksi se koetaan sallitummaksi, Vänskä perustelee. Tämän voi nähdä myös alussa mainitsemissani vaatekaupoissa. Tyttöjen vaatteissa voi nähdä pääkalloaihteita kun taas poikien vaatteissa prinsessoita ei ole. Kun kasvaa isoksi, ei sillä käytäkö mies vaaleanpunaista ja nainen sinistä ole enää väliä. Jokainen saa pukeutua aivan miten tahtoo. Myös tästä syystä tuntuu oudolle, että lapsen vaatteiden väri on aikuisille niin tärkeää. Korostunut sukupuoli jaottelu tulee aikuisten maailmasta, ei lasten maailmasta.

Nämä kysymykset saavat pohtimaan, mitä haluan omilta tuotteeltani. Valmistanko lasten koruja tytöille vai pojille? Vai välitänkö sukupuoli jaottelusta ollenkaan? Haluaisin valinnan olevan lapsella. Ennen kohderyhmän tarkennusta pohdin kriteeriksi myös ikää, jossa sukupuoli ei ole lapselle itselle niin tärkeä.

2.2 Leikin merkityksestä lapsen kehitykselle

Usein sanotaan: Leikki on lapsen työtä. Taas artikkelissa Pistetäänkö leikiksi? (Joensuu, 2011, 85) leikintutkija Reeli Karimäki kertoo leikin olevan lapselle etuoikeus, ei työ. Käsitys leikin tarkoituksesta vaihtelee hieman, mutta ylipäätänsä leikistä luettaessa, ei voi olla ymmärtämättä sen tärkeyttä lapselle ja lapsen kehitykselle.

Kirjassa *Leikin lahja ja sen merkitys kehitykselle* (Piers ja Landau, 1982, 9) kerrotaan todellisen leikin kattavan lähes koko lapsen maailman. Leikki kuuluu saumattomasti lapsen elämään (Joensuu, 2011, 86). Leikin kautta lapsi oppii sosiaalisia, fyysisiä ja henkisiä taitoja. Lapsi oppii ymmärtämään maailmaa ja tapoja, ymmärtämään oikean ja väärän. Leikki onkin pääasiallinen oppimismuoto alle 5-vuotiaalle. (Piers ja Landau, 1982, 9–11.)

Toisaalta leikki on myös tärkeä väylä käsitellä vaikeita asioita. Mieltä askarruttavat ja pelottavat asiat tuodaan osaksi leikkiä, jolloin lapsi, pelottavia asioita kerratessaan, voi päästä tilanteen herraksi ja eroon pelosta. Radikaalisti sanotaan: ilman leikkiä lapsi ei pysy terveenä. (Piers ja Landau, 1982, 9–11.) Ajatus on melko pelottava, kun turhan usein kuulee puhuttavan leikin vähentymisestä. Tiede-lehden Internet-artikkelissa *Ikä kuin ikä on leikki-ikä* (Kauhanen, 2005), mainitaan, että vapaa leikki on vähentynyt 12 tuntia viikossa Yhdysvalloissa sitten 1970-luvun.

Tilalle on tullut ohjattua ajanvietettä. Myös leikissä aikuisten maailma on saavuttamassa lasten maailmaa.

Maailma on pullollaan leluja ja ohjattuja virikkeitä, mutta lapsen leikkiin riittää pelkkä mielikuviutus (Joensuu, 2011, 84). Sekä leikki, että mielikuviutus muodostuivat tärkeäksi osaksi opinnäytetyöni muotoilutehtävää.

2.3 Kohderyhmä tarkentuu esikouluikäiseen

Vielä aiheseminaarin aikoihin kohderyhmän ikähaarukka oli noin 4-9-vuotiaat. Omat mietteet eri-ikäisten lasten hyvin erilaisista kehitystasoista sekä keskustelu opettajan kanssa sai rajaamaan kohderyhmää tarkemmin. Rajauksessa apuna käytin aiheeseen liittyvää kirjallisuutta. Lasten kehitymisestä ja kehityskaaresta löytyy suomeksi melko hyvin painettua materiaalia. Kirjallisten lähteiden lisäksi kartutin tietopohjaa Internetistä löytyvien artikkeleiden pohjalta.

Tarkempaa rajausta hakiessani, mielessäni oli toivomus ikäryhmän olevan tarpeeksi "kypsä" ymmärtääkseen ja vastatakseen koruaiheisiin kysymyksiin sekä pystyvän keskittymään niihin, ainakin hetkeksi. Toisaalta toivoin kohderyhmän lasten olevan tarpeeksi "lapsia" omataksen vahvan lapsen mielikuvituksen ilman liioja estoja. Näitä piirteitä löysin +/- 6 -vuotiaan lapsen kehitystä tutkiessani.

Opinnäytetyöni varhaisessa vaiheessa olin päättänyt tehdä tutkimuksellisen osuuden yhteistyönä päiväkotien kanssa ja kohderyhmän valintaan vaikutti lisäksi päiväkoteihin perehtyminen. Tuntui järkevämältä valita jokin ryhmä, kuin tarkasti tietty ikä, joka helpottaisi asioimista päiväkotien kanssa. Tietopohjan kartuttamisen jälkeen pystyin rajaamaan kohderyhmäni esikouluikäisiin lapsiin.

Kappaleessa Koru tytölle vai pojalle? pohdin kohderyhmän kriteeriksi ikää, jossa sukupuoli ei ole lapselle itselle niin tärkeä. Lapsen sukupuoli-identiteetti alkaa kehittyä jo kaksivuotiaana ja viisivuotias lapsi hyväksyy sen, että isona hän kasvaa mieheksi tai naiseksi (http://www.lohja.fi/Vanhemmuus2/Kolmivuotias_kypsyy_leikki_ik%C3%A4iseksi.htm#Sukupuoliidentiteetti). Kohderyhmän rajaaminen sen ikäisiin lapsiin, joille sukupuolella ei ole merkitystä olisi ollut mielenkiintoista lopputuloksen kannalta, mutta koin edellä mainitut kriteerit lapsen kehityksestä ja mielikuvituksesta painavammiksi opinnäytetyöni kannalta.

2.3.1 Esikouluikäisen lapsen maailma

Esikoulu opetukseen on oikeus lapsella, joka täyttää kyseisenä vuonna kuusi vuotta. Yksi tärkeä osa 6-vuotiaan lapsen elämässä on eräänlainen itsenäistyminen. Lapsi tarvitsee vielä paljon vanhempien tukea, mutta hänen maailmansa keskipiste alkaa muuttua perheestä omaan näkökulmaansa (Einon, 2003, 40). Kuusivuotias alkaa samaistua samaa sukupuolta olevaan vanhempaansa, minkä kautta lapsi alkaa kasvaa "suureksi" (Arajärvi, 1999, 42). Tämä aiheuttaa lapsessa ristiriitaisia tunteita ja ailahtelevuutta (http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ja_kehitys/).

Kuusivuotias lapsi on fyysisesti hyvin aktiivinen ja hallitsee liikkeensä melko hyvin. Toisaalta kasvua tapahtuu paljon ja lapsi kokee ruumiinsa välillä kömpelöksi, mikä juuri saa kokeilemaan liikunnallisia rajojaan. Leikeissä mielikuvitus on rikasta, mutta mukaan tulee myös leikit, joissa on todellisuuspohjaa, kuten kauppa- tai vaikka kampaajaleikit (Jantunen, 2007, 44; <http://sokl.joensuu.fi/aineistot/Psykologia/Projektit/kuusivuotias.htm>.)

Esikouluikäisen lapsen maailmassa on vahvasti mukana mielikuvitus, mutta lapsen ymmärrys oikeasta ja väärästä alkaa hahmottua. Esimerkiksi leikissä mattopiiska muuttuu lumikengäksi vaikka tuotteen oikea tarkoitus on hyvin tiedossa. Yhteisissä leikeissä ja peleissä säännöt ovat tärkeitä, mutta häviäminen on harmittavaa. Toisaalta lapsi osaa käyttää mielikuvitusta hyväkseen välttääkseen häviämistä. Käden taidot vahvistuvat harjoittelun avulla ja esikouluikäinen lapsi nauttiikin käsillä tekemisestä. Kynä ja sakset pysyvät jo hyvin kädessä. (http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ja_kehitys/.)

Kielelliset taidot ovat kuusivuotiaalla melko hyvät. Kieli on rikasta ja sujuvaa ja keskustelussa lapsi osaa tuoda esille oman mielipiteensä ja tunteensa (Einon, 2003, 41). Hän ymmärtää paljon käsitteitä, mutta ei ehkä vielä sitä, että kahdesta puolikkaasta tulee kokonainen. Puhues-

saan kuusivuotias tosin saattaa vielä liioitella ja kysymykset syy-yhteyksistä korostuvat. Esikouluikäinen on kiinnostunut siitä Miksi asiat tapahtuvat? (<http://sokl.joensuu.fi/aineistot/Psykologia/Projektit/kuusivuotias.htm>.)

http://www.ot4kidstlc.com/ChildPaintedHands_1_.jpg

2.3.2 Kartoitus olemassa olevista lasten koruista

Lasten korut voi mielestäni jakaa karkeasti neljään ryhmään:

1. kultasepäliikkeissä myytävät arvokorut.
2. marketeissa myytävät jäljitelmäkorut.
3. marketeissa ja lelukaupoissa myytävät halpakorut, jotka omalla tavallaan ovat leluja, tai tarkoitettu lasten leikkeihin.
4. erilaisten tv-sarjojen ja elokuvien fanituotekorut. Näitä koruja voi löytää kaikista kolmesta edellisestä ryhmästä, mutta erityisesti markettien jäljitelmäkoruista.

Kultasepäliikkeissä yksi lasten korujen yleisimmistä piirteistä on koon pienenus. Kokoon vaikuttaa tietenkin käyttäjän koko, mutta mahdollisesti myös taloudelliset syyt. Lasten koru ei saisi maksaa paljoa, koska korun katoamista pelätään. Kultasepän liikkeessä myytävien korujen aiheet vaihtelevat perhosista ja kukista muihin pieniin eläin hahmoihin. Nomination-rannekoru kuuluu olevan myös melko suosittu lasten keskuu-

nessa. Suurin osa kultasepäliikkeissä näkemistäni koruista on tarkoitettu selkeästi tytöille.

Erilaisia jäljitelmäateriaaleista valmistettuja lasten koruja löytyy paljon. Verrattaessa kultasepäliikkeiden tuotteisiin, korut ovat usein kookkaampia, mutta valitettavan usein tällaisissa koruissa on ohut ja helposti rikkoutuva ketju. Aiheet koruissa vaihtelevat ja vaihtoehtoja löytyy sekä tytöille, että pojille.

Marketeissa ja erityisesti lelukaupoissa myytävien prinsessa tiaroiden, helmien ja sormusten pääasiallinen materiaali tuntuu olevan muovi ja näiden koko on verraten iso. Lelukoruihin voisi lisätä myös suosittuun oloisen tee-se-itse-koru -ryhmän. Erilaisista helmistä ja nauhoista koostuvia paketteja löytyy monia merkkejä.

Nykypäivänä on tyypillistä, että suosittujen tv-sarjojen ja elokuvien ympärille valmistetaan kaupallisia sivutuotteita. Lasten ohjelmat eivät ole poikkeus ja kaupoista löytyy tuotteita pohjautuen Hello Kittyyn, Batmaniin, Spidermaniin ja niin edelleen. Varsinkin Hello Kittyyn liittyvät korut ovat suosittuja pienten tyttöjen piirissä. Hello Kitty -aiheisia koruja löytyy sekä kultasepän liikkeistä, että marketeista.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

2.4 Lapsen ja vanhempien välinen vahva tunneside

Lapsen ja vanhempien välinen suhde syntyy varhain, jo lapsen ollessa äidin vatsassa. Lapsen ja vanhempien suhdetta voi sanoa moniulotteiseksi. Mitä pienempi lapsi on, sitä enemmän korostuu riippuvuus. Ilman aikuisen huolenpitoa lapsi ei voi selvitä (Furman, 1993, 17). Yhtä tärkeää on tunneside molemmien puolin. Lapsi tarvitsee ehdotonta rakkautta ja toisaalta antaa sitä vanhemmilleen vuorovaikutussuhteen synnyttyä (Arajärvi, 1999, 10). Varhainen vuorovaikutus rakentaa mahdollisuuden kiintymyssuhteeseen. Tärkeä kiintymys syntyy tiiviistä yhdessäolosta, joka luo perustan luottamukselle ja turvallisuudelle. Tämä on monien lähteiden mukaan tärkeää lapsen ja hänen persoonallisuuden kehittymisen kannalta. (http://www.lohja.fi/Vanhemmuus2/Min%C3%A4_kasvan.htm#Psykososiaalinen.)

Alle viisivuotiaan lapsen maailmassa vanhemmat ovat tärkeimpiä ihmisiä (Furman, 1993, 21). He jakavat arjen ja juhlan, ja vanhemmille kerrotaan päivän tapahtumat, jos jotain on jäänyt näkemättä. Lapsen varttuessa kouluikään kavereiden merkitys suurenee ja vanhemmille ei enää kerrota kaikkea. Tämä korostuu murrosikää kohti. Lapsen ja vanhempien suhde muuttuu muotoaan vuosien kuluessa, mutta se säilyy läpi elämän. Lapsen maailmassa on aina tilaa vanhemmille, oli lapsi vastasyntynyt tai aikuinen.

2.4.1 Kavereiden merkitys korostuu esikouluiässä

Lapsen tullessa esikoulu- ja kouluikään kyky todelliseen ystäväyteen kehittyy ja samanikäiset kaverit muuttuvat entistä tärkeämmiksi (<http://www.nettineuvo.fi/index.asp>; Furman, 1993, 81). Kaveripiiri laajenee ja muuttuu ja sen mielipiteitä kuunnellaan. Ikään kuuluva itsenäistyminen ja ystävät saavat arvostelemaan vanhempia, vaikka vanhemmat ovat edelleen tärkeitä ihmisiä lapsen maailmassa. Kuusivuotiaan lapsen maailma on täynnä ristiriitoja ja häntä saatetaankin kutsua "pieneksi murrosikäiseksi". Tämä itsenäistymisvaihe on tärkeä kehityksen kannalta vaikka se tuntuu raskaalta sekä vanhemmista että lapsista. (http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ja_kehitys/6_7-vuotias/persoonallisuus_ja_tunne-elama/.)

2.4.2 Lapsi-vanhempi suhde kiinnostavana aiheena korulle

Aiheeseen tutustuessani koin lapsi-vanhempi suhteen, ja erityisesti esikouluikäisen lapsen ja vanhemman suhteen, kiinnostavaksi aiheeksi koru konseptille. Näiden välisessä suhteessa mielenkiintoista on lapsen ikään liittyvä itsenäistyminen.

2.4.3 Kartoitus olemassa olevista lapsi-vanhempi-aiheisista koruista

Tein kartoitusta lapsi-vanhempi-aiheisiin koruihin Internetin kautta. Lapsi-vanhempi koruissa ensimmäinen huomio kiinnittyy siihen, että korut ovat kohdistettu usein lapsen syntymään ja hyvin pieneen lapseen. Aiheina on usein vanhemman rooli suojelijana ja korut ovat tarkoitettu aikuisen pidettäväksi. Joillain koruilla halutaan näyttää vanhemmuus, kuten Kalevala Korun Lapsi-korulla voi kertoa lasten määrän ja sukupuolen tai erilaiset nimikorut. Joillain taas yhdistää lapsen ja vanhemman, kuten raskauden aikana käytettävä helistinkoru tai koru, jonka materiaalina on käytetty muovia, jota lapsi voi pureskella. Juuri tässä pureskeltavan korun ideassa on jotain hyvin mielenkiintoista ja jopa rajoja rikkovaa. Se yhdistää lapsen ja vanhemman muutenkin kuin henkisesti.

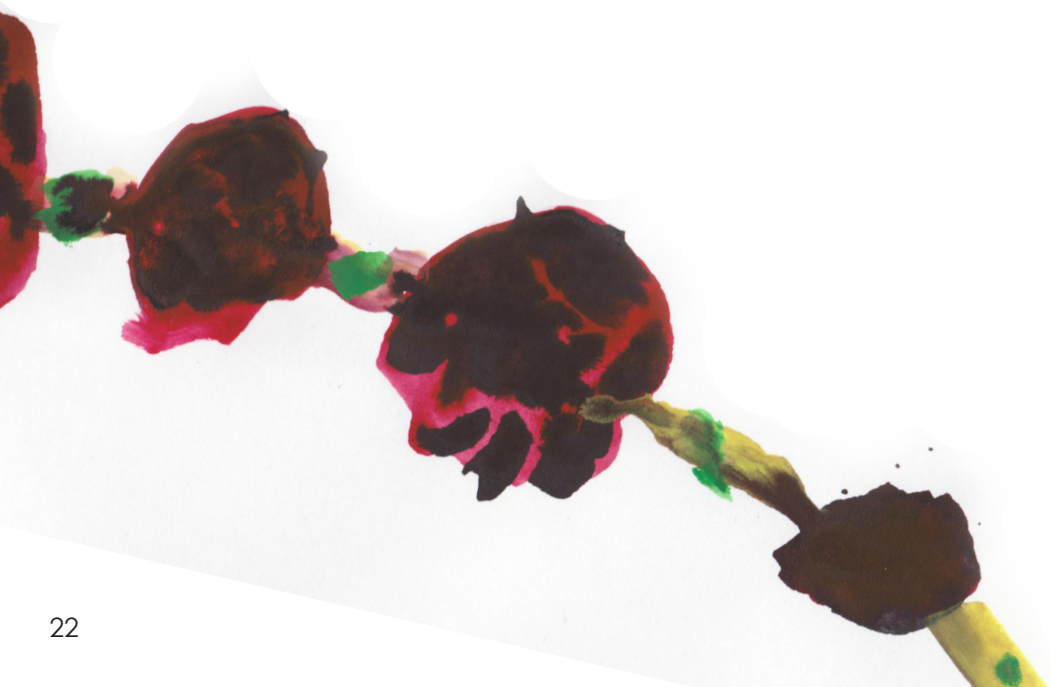
Useimmat lapsi-vanhempi korut on tarkoitettu äidin käytettäväksi jo muotoilunsa puolesta, mutta yllätyksekseni Internetistä löytyi myös isille tarkoitettuja koruja. Nämä korut olivat pääasiassa nimikoruja, miehisemmällä ketjulla (esimerkiksi teräksisellä) varustettuja laattakoruja, joihin voi kaiverruttaa lapsen tai lasten nimet. Joissain koruissa isyyttä oli korostettu sanalla Dad. Yleiskuvani lapsi-vanhempi koruista on kuitenkin se, että mies ostaa korun vaimolleen lapsen synnyttyä.

Kuva lehden Kul & Ur (Nr. 1/2011 - 3. årgang) kannesta.

3 Tutkimuksellisen osuuden suunnittelu

Opinnäytetyöni idea lähti liikkeelle kysymyksestä: Mitä lapsi ajattelee korusta? Tämän kysymyksen pohjalta tuli ajatus ottaa asiasta selvää suoraan kohteelta eli lapsilta. Kukaan muu ei voi vastata kysymykseen yhtä totuudenmukaisesti ja oikein. Kirjallisuus tai muut lähteet voivat kertoa asiasta suuntaa antavasti, mutta lasten suoria vastauksia ei voi korvata mikään.

3.1 Yhteistyöhön kaksi lahtelaista päiväkotia

Koin päiväkodit luonnolliseksi paikaksi haastatella lapsia. Kohderyhmän tarkennuksen jälkeen luin enemmän lahtelaisten päiväkotien tiedoista. Kaksi päiväkotia yhteistyö kumppanina tuntui hyvältä ratkaisulta. Päiväkotien valinnassa tärkeiksi elementeiksi muodostui sijainti ja päiväkotien erikoispiirteet. Opinnäytetyössäni käytän näistä lahtelaisista päiväkodeista nimimerkkejä Päiväkotia A ja Päiväkotia B lasten yksityisyyden säilyttämisen vuoksi. Päiväkotia A:n kiinnostusta herättänyt piirre oli sylin ja lämmön tärkeys ja Päiväkotia B:ssä lasten ja vanhempien välisen avoimen yhteistyön merkitys. Kummassakin päiväkodissa oli esikoululaisten ryhmä.

Soitin päiväkotien johtajille ja kumpikin päiväkotia kiinnostui yhteistyöstä kanssani. Yhteistyön onnistumista varten hain lupaa lasten haastatteluun Lahden päivähoitojohtajalta ja 1.2.2011 sain virallisen luvan. Tämän jälkeen sovin tapaamiset päiväkotien esikouluryhmien henkilökunnan kanssa. Tapaamisissa esittelin ideani ja tutkimussuunnitelmani tarkemmin ja tämän perusteella sovimme ajat, jolloin tulla haastattamaan ja teettämään pieniä tehtäviä lapsille. Ennen haastatteluja toimitin päiväkodeille, lasten vanhemmille annettavaksi, opinnäytetyöni aiheen esittelyn, lupa pyynnön lasten haastatteluun (LIITE 1) ja kyselyn lasten vanhemmille (LIITE 2). Kun on kyse lapsista, tärkeätä on, että kaikki osapuolet tietävät asiasta ja voivat toimia sen mukaan.

Haastattelut sijoituivat ajalle 21.2. - 1.3.2011. Lasten haastattelu ja tehtävät muodostivat neljä eri osaa, jotka jaoin kahteen kokonaisuuteen. Päiväkotia A:ssa oli yksi esikoululaisryhmä ja Päiväkotia B:ssä yksi esikoululaisryhmä sekä kaksi pikkuesikoululaisryhmää. Esikoululaiset ovat iältään 6-7 -vuotiaita aloittaen koulun tulevana syksynä ja pikkuesikoululaiset 5-6 -vuotiaita aloittaen koulun vuoden päästä syksyllä.

Pidin jokaiselle ryhmälle kaksi noin tunnin mittaista tapaamista. Ensimmäinen kerta muodostui lasten ryhmähaastattelusta sekä lempikorutehtävästä, toinen valinta- ja piirustustehtävästä. Tapaamiset sijoituivat eri päiville, jotta haastattelutilanne ei tulisi liian pitkäksi ja raskaaksi lapsille.

3.2 Tutkimuksellisen osuuden suunnittelun lähtökohdat

Tutkimuksellisen osuuden suunnittelun lähtökohtana olivat lukemani kirjallisuus lasten kehitykseen ja kasvatukseen liittyen sekä omat pohdintani opinnäytetyöni aiheen tiimoilta. Ennen haastatteluja tiesin esikouluikäisten lasten olevan varustettu hyvällä mielikuvituksella, osaavan ja pystyvän ilmaista oman mielipiteensä keskustelutilanteessa ja olevan jo melko taitava kynän ja saksien kanssa.

Pirjo Turtiaisen kirjoittama tutkimus *Miten kuulla lasta?* (2001) vahvisti tietoa, millaisiin kysymyksiin noin kuusivuotias osaa vastata. Turtiainen (2001, 22–23) painottaa avoimien kysymyksien tärkeyttä. Tällaisilla kysymyksillä saadaan lapsi kertomaan tarinoita ja mielipiteitään. Hän lisäksi käskää välttämään lasten kanssa kysymyksiä, joihin voi vastata vain lyhyesti ”joo” tai ”ei”. Ryhmä haastattelussa lapsille käytän silti kumpiakin. Toisaalta haluan antaa tilaa lasten mielikuvitukselle ja tarinoille, mutta toisaalta koin tärkeäksi myös suorat vastaukset esimerkiksi kysymykseen ”Haluatteko pitää koruja?”. Lasten haastattelu ryhmänä oli vain yksi osa kokonaisuutta ja en halunnut sen vievän liian paljon aikaa suhteessa muihin tehtäviin. Jätin tilaa myös lasten mielipiteille ja avoimille kysymyksille valintatehtävässä.

Kirjassa *Psykologinen kehitys lapsuudessa* (Takala ja Takala, 1988) puhutaan tutkimusmenetelmistä, joita käytetään lapsipsykologian tutkimuk-

sessä. Suunnittelemassani haastattelussa käytän sekä strukturoitua haastattelua että kliinistä menetelmää. Strukturoidussa haastattelussa kaikilta lapsilta kysytään samat kysymykset samassa järjestyksessä, jolloin vastauksia voidaan verrata keskenään. Kliinisessä menetelmässä edetään tilanteen ehdoilla: lapsen vastaus määrää millaisia lisäkysymyksiä tehdään. Kirjassa varoitellaan tämän menetelmän kohdalla siitä, että ei tutkijan ennakko-oletukset saa vaikuttaa lisäkysymyksiin. Ryhmä haastattelussa käytän strukturoitua haastattelua ja valinta tehtävässä valintojen perusteluihin kliinistä menetelmää.

Lasten ajatuksien keräämiseen koruista yleensä koin kyselyn toimivimmaksi ratkaisuksi. Muotokielen etsimiseen pohdin pieniä tehtäviä, joissa lapset saisivat toisaalta toimia luovasti ja toisaalta valita konkreettisista vaihtoehtoista. Näiden tehtävien laatimiseen toi haasteetta se, että vastaavanlaisia tehtäviä lapselle mieleisen muotokielen etsimiseen ei ole tehty tai en sellaisia ainakaan löytänyt. Erilaisten asioiden tutkimista on tosin tehty vapaiden piirustustehtävien kautta, tästä esimerkkinä Sanna-Mari Tuomaisen tekemä opinnäytetyö: Teemat ja tarinat 4-6-vuotiaisen vapaissa piirustuksissa (Jyväskylän Amk, 2006). Halusin yhdessä tehtävässä lapsen pystyvän toimia luovasti ja pohdin askartelu- ja piirustustehtävän väliltä. Päädyin piirustustehtävään, sillä vaikka sakset pysyvät kuusivuotiaan kädessä jo melko hyvin, muistan

3.3 Lasten haastattelun ja tehtävien kulku

ainakin itse esikoulussa leikanneeni sormenpään pahasti auki saksilla. Lempikoru- ja valintatehtävän taustalla oli halu saada kokonaisuuteen mukaan muutama konkreettinen tapa nähdä lapsien mieleistä muotomaailmaa. Lapsen lempikoru sinänsä kertoo jo paljon ja toisaalta vapaiden valintojen kautta saa todellisia ja oikeita vastauksia.

Ensimmäisessä tapaamisessa jokaisen ryhmän kanssa kerroin lapsille aluksi hieman haastattelun kulusta sekä syystäni tehdä haastattelua. Kiitin myös lapsia heti alkuun siitä, että osallistuvat haastatteluun ja kerroin heidän vastauksiensa olevan tärkeitä minulle. Korostin myös, että jokaisen vastaus on oikea, väärä vastaus ei olekaan. Tein myös selväksi, että vastata ei ole pakko jos niin ei halua. Halusin jokaisen olevan oma itsensä, jotta ilmapiiri olisi rento.

3.3.1 Ryhmä haastattelu

Aloitin ensimmäisen hetken haastattelulla koko ryhmälle. Tässä tärkeitä kerättäviä tietoja olivat lasten ajatukset koruista yleensä sekä heidän mielipiteensä hyvästä muotokielestä.

Lapsille esittämäni kysymykset:

- Mitä koru tarkoittaa?
- Onko teillä koruja?
- Kuinka paljon pidätte koruja?
- Milloin pidätte koruja?
- Missä pidätte koruja?
- Haluatteko te edes pitää koruja?
Onko joku joka ei halua pitää korua?
- Millainen koru on kivoin kaulakoru, rannekoru, sormus?
- Saako koruilla leikkiä?
- Onko teillä koruja mukana leikeissä?
- Jos koru voisi olla millainen ja minkä kokoinen tahansa millainen se olisi?

3.3.2 Lempikoru

Lempikoru tehtävä tuli heti ryhmä haastattelun perään. Tehtävää varten pyysin lasten vanhempia lupapyyntölapussa (LIITE 2) antamaan lapsen ottaa päiväkotiin haastattelupäivinä lempikorunsa tai koruun viittaavan asusteen (esim. tiara, hiuspinni yms.). Tehtävässä jokainen lapsi sai esitellä oman lempikorunsa ja kertoa, mikä tekee siitä erityisen. Kirjasin ylös lasten vastaukset ja kuvasin korut valkoisen paperin päällä.

3.3.3 Piirustustehtävä

Piirustustehtävää varten olin varannut värikyniä, huopatusseja ja vesivärejä sekä valkoisia ja värillisiä papereita. Tehtävässä lapset saivat piirtää vapaasti valitsemien välinein muutaman laatimani aiheen tiimoilta. Keräsin piirustukset tehtävän lopuksi ja skannasin ne kotona. Palautin piirustukset takaisin lapsille.

Piirustustehtävä ja valintatehtävä muodostivat toisen, jälkimmäisen hetken. Samalla kun muut piirsivät, otin jokaisen yksitellen tekemään valintatehtävää. Olin ajatellut tällä tavoin jokaisella lapsella olevan kokoajan tekemistä.

Piirustustehtävän aiheet:

- Piirrä itsesi pitämässä millaista korua haluat mieti vielä
- Piirrä millaisia ajatuksia tämä haastattelu on tuonut mieleen

3.3.4 Valintatehtävä

Halusin antaa valintatehtävässä lapselle mahdollisimman paljon erilaisia vaihtoehtoja mistä valita mieleisensä. Valintatehtävässä oli viisi eri kategoriaa: Tunnelma, koru, materiaali, väri ja muoto. Valmistin tehtävää varten A5 ja A6 kokoisia kollaaseja ja "kortteja" 35 kappaletta. Tehtävässä jokainen lapsi sai yksitellen valita jokaisesta kategoriasta mieleisensä ja lopuksi vapaasti kertoa perusteluita tai tarinoita valintojensa takana. Kirjasin ylös kommentit ja kuvasin lasten valinnat.

Valinta tehtävän kaikki vaihtoehdot löytyvät liitteistä (LIITE 4).

3.4 Kysely vanhemmille

Valmistin lasten vanhemmille kirjallisen kyselyn, jolla halusin selvittää mitkä tekijät vaikuttavat lasten korun valintaan ostotilanteessa ja osallistuuko lapsi siihen. Kysymykset koskettivat myös lasten korun turvallisuutta ja leikkiä. Kyselylomake on liitteenä (LIITE 2).

3.5 Mielikuvat ennen haastattelun suorittamista

Mikä vaikuttaa korun arvoon lasten silmissä? Oletukseni on, että esikouluikäisen lapsen mielipiteisiin vaikuttaa kolme asiaa, vanhemmat, kaverit sekä lempiharrastus/ohjelmat. Kuusivuotias lapsi oppii seuraamalla vanhempiaan, mutta kavereiden mielipiteillä on myös suuri vaikutus itsenäistymistä aloittelevaan lapseen (<http://www.nettineuvo.fi/index.asp>). Uskon myös, että se, että jonkin asian pitämistä kehuutaan (näytätpä nätiltä, kun sinulla on tuo koru kaulassa), saa lapsen arvostamaan korua.

Toisaalta oletan, että esimerkiksi lapsen lempiohjelma vaikuttaa mieltymyksiin. Suosittujen sarjojen ja elokuvien pohjalta kun usein on valmistettu paljon erilaisia fanituotteita.

Mielikuvani ennen haastatteluja oli yksipuolinen ja melko yleistävä. Mielikuvissani tärkeiksi seikoiksi nousisivat värikylläisyys ja riemu.

Onnellinen
Lelut

Illoinen
Värikäs

Mielikuvitus

Totta vai tarua
Huoleton
Kestävä

Turvallinen
Keveys

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

4 Lasten haastattelun tulokset ja niiden analysointi

Lasten haastattelu oli hyvin tärkeä osa opinnäytetyötäni. Lasten vastaukset antoivat suunnan opinnäytetyöni etenemiselle.

4.1 Yhteistyön sujuminen

Sain vanhempien luvan haastatella 29:sää lasta. Yhden lapsen vanhemmat sanoivat ei. Muun muassa sairastumisien vuoksi haastatteluihin osallistui kuitenkin loppujen lopuksi 27 lasta ensimmäiseen, ryhmähaastattelun ja lempikorutehtävän käsittävään osaan, ja 23 lasta toiseen, valinta- ja piirustustehtävään käsittävään osaan. Ryhmissä tyttöjen määrä oli lähes kaksinkertainen poikiin nähden. Ensimmäisessä osassa tyttöjä oli yhteensä 17 kun poikia oli 10 ja toisessa osassa tyttöjä oli 17 ja poikia 6. Esikoululaisia haastateltavista oli 15 ensimmäisessä hetkessä ja 14 toisessa ja pikkuesikoululaisia osallistui 12 ensimmäiseen ja 9 toiseen osioon.

Yhteistyö päiväkotien kanssa sujui mielestäni hyvin. Vastaanotto päiväkodeissa oli ystävällinen ja kiinnostunut. Päiväkotien henkilökuntaa oli mukana jokaisessa tapaamisessa ja auttoi ryhmien hallinnassa. Tästä suuri kiitos heille. Lapset vaikuttivat keskimäärin kiinnostuneita ja innostuneilta osallistumaan. Monien lasten innostuneista vastauksista jäi jopa paineta, että saa toteutettua jotain kiinnostuksen arvoista. Muutama Päiväkotia A:n lapsista yllätti jopa halaamalla haastatteluiden lopuksi.

4.2 Lasten haastattelut

Lapset oli jaettu neljään ryhmään, mutta käsittelen kaikkia vastauksia kokonaisuutena. Vertailen kuitenkin vastauksia esimerkiksi tyttöjen ja poikien vastausten ja pikkuesikoululaisten ja esikoululaisten kesken. Tällöin vastauksiin saa lisää ulottuvuutta ja näkökulmia.

Seuraavissa kappaleissa käsittelen haastattelun tuloksia ja niiden koontia. Näissä vastaukset käsittelevät suurempia kokonaisuuksia. Tarkemmat yksittäiset vastaukset löytyvät liitteistä, mutta kuitenkin niin, että olen poistanut vastauksista sellaiset osuudet tai muuttanut niitä, jotka voivat yksilöidä vastaajan. En kuitenkaan muuttanut liitteenä olevien vastausten sisältöä verrattuna alkuperäisiin. Tarkat vastaukset säilyvät omissa muistiinpanoissani.

4.2.1 Ryhmähaastattelun tulokset

Ryhmähaastattelussa etenimme kysymys kysymykseltä ja kirjasin vastaukset ylös vihkooni. Lapset osallistuivat kysymyksiin melko innokkaina. Esikoululaiset keskimäärin ehkä rohkeammin, kuin pikkuesikoululaiset ja tytöt innokkaammin kuin pojat. Kaikki lapset, eivät vastanneet kaikkiin kysymyksiin. Sovimme ennen kysymysten aloittamista lasten kanssa, että kysymyksiin vastataan viitaten ja jokainen halukas saa vastausvuoronsa. Lasten vastauksia tarkemmin liitteenä (LIITE 3).

Mitä koru tarkoittaa?

Isommille esikoululaisille koru tuntui tarkoittavan enemmän käsitteellisempiä asioita, kuten kaunista, kun taas pienemmille konkreettisempia asioita, kuten kaulakorua tai jotain itse tehtyä. Toisaalta pikkuesikoululaisten vastauksista tuli esille ohje: Koruja kuuluu käsitellä varovaisesti. Helmet tulivat esille sekä pienten että isojen esikoululaisten kanssa. Mielenkiintoista oli myös se, että yksi lapsi sanoi korun tarkoittavan asustetta.

Onko teillä koruja?

Suurella osalla tytöistä oli koruja ja osa kertoi korujen käytön olevan jatkuvaa. Pojat olivat keskimärin vähemmän kiinnostuneita koruista tai niiden käytöstä ja joissain ryhmissä kukaan pojista ei omistanut koruja.

Kuinka paljon pidätte koruja?

Pääasiassa tytöt kertoivat pitävänsä koruja paljon, lähes

päivittäin, yksikään poika ei näin tehnyt. Mieleen jäi myös tytön hauskaasti sanoma lause: Liian hirveästi!

Milloin ja missä pidätte koruja?

Joka ryhmässä vähintään yksi lapsi kertoi, että koruja kuuluu pitää juhlissa ja hienoissa paikoissa. Yksi ryhmä innostui kertomaan paikkoja missä säilyttää korujaan ja näitä paikkoja oli useita. Myös korujen arki ja jokapäiväisestä käytöstä kerrottiin. Koruja pidettiin kotona ja yleensäkin joka paikassa. Vastaukset tuntuivat aina lähtevän yksittäisistä paikoista ja päätyvän yleiseen pitämiseen.

Haluatteko edes pitää koruja?

Yleisesti ottaen tytöt haluavat ja pojat eivät. Tytöistä ainoastaan kolme sanoi suoraan ei. Muutama tyttö kertoi haluavansa pitää koruja vaikka koko loppuelämänsä.

Millainen koru kivoin, kaulakoru, sormus, rannekoru, korvakoru...?

Kaulakoru oli ehdottomasti suosituin muoto korulle, mutta myös rannekoru ja sormus saivat vahvaa kannatusta.

Saako koruilla leikkiä?

Suurin osa lapsista oli sitä mieltä, että koruilla ei saa leikkiä. Usein syy löytyi siitä, että korun pelättiin rikkoutuvan. Yhdelle korulle kävikin näin jopa kaksi kertaa haastattelu päivän aikana. Esille tuli myös se, että jos koruilla joskus leikkii, on oltava varovainen. Vain muutaman lapsen mukaan koruilla saa leikkiä.

Onko teillä koruja mukana leikeissä?

Isoista esikoululaisista vain harvalla oli koruja mukana leikeissä, kun taas pikkuesikoululaisista useimpien vastaus oli: Välillä. Koristautuminen tuli esille prinsessaleikeissä ja korut koettiin kuuluvan osaksi pukeutumisleikkejä, kuten näytelmien tekoa ja naamiaisia. Myös tässä ei-vastaukset liittyivät pelkoon, että

koru särkyy.

Jos koru voisi olla aivan minkälainen ja minkä kokoinen tahansa, millainen olisi hienoin mahdollinen koru?

Moni lapsista puhui selvästi korusta, jonka oli joskus jossain nähnyt. Esimerkiksi Nomination tai kultainen timanttikaulakoru. Muotoina tässä ei tullut esille mitään erityistä suosikkia, moni vain kertoi mieli aiheitaan, esimerkiksi kukka, perhonen ja sydän. Lause: Voi olla sellainen, mitä lainaa kaverille, oli melko oivaltava. Korun koon kerrottiin voivan olla hyvinkin pieni, mutta muutamassa ryhmässä innostuttiin myös moni metrisistä koruista. Mieleen jäi lause: Jättiläisellä voi olla aivan minkä kokoinen tahansa. Koosta jäi silti sellainen olo, että pienempi on parempi kuin kovin suuri.

Lasten haastattelusta mieleen jäivät lasten vakavat pohdinnat ja toisaalta hauskat ja oivaltavat lauseet. Tärkeitä asioita olivat:

- Lasten mielestä koru keskimäärin tarkoittaa kaunista kaulakorua, jossa on helmiä. On myös hyvä, jos koruun on jotain saanut tehdä itse.
- tyttöjen vahva kiinnostus koruihin, kun taas pojilla sellaista ei paljoa ollut
- Korun käyttö voi vaihdella kotikäytöstä juhkakäyttöön.
- Korun pelätään särkyvän ja siksi korua on käsiteltävä varovasti, jos sillä joskus vahingossa leikkii.

Ryhmätilanteessa lasten vastaukset toki saattavat vaikuttaa toisten lasten vastauksiin, mutta koen, että kovin paljoa tällaista ei tapahtunut. Toisaalta ryhmätilanteen vahvoja puolia on, että toisten vastaukset aiheuttavat keskustelua. Tavallaan toivoin tällaista, mutta valitettavasti kovin paljoa tällaista ei ilmennyt.

Varsinkin viimeisen kysymyksen vastauksista tulee esille vanhempien vaikutus lapsen korun käyttöön. Aikaisemmin mainitsin esikouluikäisen lapsen samaistuvan samaa sukupuolta olevaan vanhempaansa. Äidin tai isän pukeutumista ja tyyliä ihailaan ja miksei pienen tytön mielestä äidin kultainen timanttikaulakoru juhliä varten ole maailman hienoin aarre.

4.2.2 Lasten lempikorut

Lapsista seitsemäntoista oli ottanut haastatteluun mukaan lempikorusensa. Lisäksi neljä lasta keksi oman lempikoron paikan päällä. Kaikki lasten lempikorut liitteenä (LIITE 6).

Lapsien lempikoruista suurin osa oli kaulakoruja, mutta rannekoru tuli vahvana kakkosena. Tyttöjen korut ovat melko tyttömäisiä (poikkeuksen yhden tytön pääkallokaulakoru) ja poikien poikamaisia, mutta neutraalimpia verrattuna tyttöjen koruihin. Ensimmäisen haastatteluryhmän jälkeen tärkeänä huomiona tein, että yleisilmeenä koruissa kiinnosti värilliset (vaaleanpunaiset) kivet sekä kiiltävyys. Kiiltävyys esiintyi kivien muodossa. Yleisilme muuttui hieman muiden ryhmien haastattelujen jälkeen. Yhtenä vahvana puolena oli itse tehdyt korut. Monille lapsille tuntui olevan tärkeää, että koru on joko tehty itse tai yhdessä isän/äidin kanssa. Korulla oli siis syvempi merkitys, tunneyhteys. Loppujen lopuksi koruissa kiviä oli lähes puolessa.

Koruista vain muutama oli arvokoru, mutta lapset käsittelivät monia korujaan arvokorujen tapaan, säilyttivät rasiassa ja käsittelivät varovaisesti. Hyvin usea koru oli niin sanottu jäljitelmäkoru, materiaalit jäljit-

telivät pääasiassa hopeaa ja kiviä. Tästä esimerkkinä Hello Kitty-korut. Useat koruista olivat myös selvästi halpakoruja. Materiaaleina olivat erimuotoiset muovihelmet. Yhdessä korussa materiaalina oli froteekangas. Lapsille korun materiaalisella arvolla ei tuntunut olevan suurta merkitystä. Mikä tahansa koru saattoi olla aarre.

Muutama lapsista huomautti oikean lempikorusensa olevan kotona. Mukana ollut koru oli kiva, mutta kotona oleva koru oli vielä parempi. Tehtävän paikkaansa pitävyyttä voi pohtia siltä kannalta, kuinka moni oikeasti toi todellisen lempikorusensa esille. Uskon silti, että kokonaisuutena esille tulleet asiat ovat tärkeitä ja ne tukevat ryhmähaastattelun tuloksia, selviä yhteneväisyyksiä on nähtävissä. Tästä esimerkkinä kaulakoron suosio sekä itse tehdyn korun tärkeys. Isompien esikoululaisten ja pikkuesikoululaisten välillä tässä tehtävässä ei ollut suurta eroa.

4.2.3 Piirustustehtävän tulokset

Piirustustehtävässä lapset piirsivät vapaasti antamieni aiheiden perusteella sillä välin, kun tein jokaisen lapsen kanssa vuorollaan valintatehtävää. Kun lapset olivat piirtäneet tehtäväpiirustukset, osa jatkoi piirtämistä vapaista aiheista. Vapaissa aiheissa pojilla suosittuja olivat ninjat ja tytöillä erilaiset luontoaiheet kuten kukat ja eläimet. Kaikkia piirustusvälineitä käytettiin melko tasapuolisesti papereissa valkoinen, oli ehdottomasti suosituin, mutta myös joitain värillisiä papereita käytettiin.

Lasten piirtämät korut olivat pääasiassa jokseenkin symmetrisiä ja keskusta keskeisiä: keskelle piirrettiin usein isoin osa, mikä oli pääasiassa pyöreä. Pyöreä ja pallomainen muoto toistuu myös usein erilaisissa "helminauhoissa". Suurin osa koruista oli kaulakoruja, mutta mukana oli muutamia rannekoruja ja sormuksia sekä muutamia korvakoruja. Lapset piirsivät korut pääosin yksittäisinä, ei sarjoina. Vain muutamassa piirustuksessa yhdellä henkilöllä on useampi kuin yksi koru päällään.

Piirustuksissa värejä käytettiin melko reippaasti. Usein yhdessä piirustuksessa oli käytetty useita värejä ja melko suosittu yhdistelmä oli punainen ja vihreä, yleensäkin perusvärit. Osassa oli käytetty vain yhtä väriä. Piirustuksista oli hieman hankala nähdä onko kaulakorussa ketju vai nauha ja varsinkin vesivärillä piirretyistä voisi olettaa ketjun sijaan olevan nauhan. Muutamissa piirustuksissa on selkeä ketju.

4.2.4 Valintatehtävän tulokset

Valintatehtävä osoittautui melko hyväksi tehtäväksi lasten kanssa työskentelyyn. Jokainen lapsi valitsi mieleisensä vaihtoehdon kollaaseista ja korteista ilman suurempia paineita, täysin omista lähtökohdista ja mielenkiinnoista. Osa lapsista oli innokkaita kertomaan perusteluita valinnoilleen, osa ei halunnut perustella mitenkään.

Varsinkin valintatehtävä olisi ollut hyvä päästä testaamaan ennakkoon. Oman haasteen kollaasien ja "korttien" valmistamiseen loi se, kuinka valmistaa joistain materiaaleista ja muodoista tarpeeksi neutraaleja, niin, että mikään ei esimerkiksi hienomman asettelun ansioista nouse muiden yli. Toisaalta taas kuinka materiaalista saa sellaisen, että siitä voi kuvitella tehtävän korun. Päädyin käyttämään mahdollisimman neutraaleja esityksiä kustakin materiaalista ja muodosta (katso silti kohta: Miten haastattelua olisi voinut parantaa?). Tunnelma ja väri teemassa olevat kollaasit valmistin taas kaikki mahdollisimman houkutteleviksi. Koruteema sinänsä oli koruaiheen kannalta hyvä osa, se kertoi suoraan millainen maailma koruissa lasta kiehtoo, vaikka osittain luulen, että lapset eivät ajatelleet korua pidettäväksi asiaksi valintatehtävässä.

Yleisilmeenä tehtävästä jäi poikien ja tyttöjen sekä esikoululaisten ja pikkuesikoululaisen selkeät erot valinnoissa. Valintatehtävän vastauksista tarkempi koonti liitteenä (LIITE 5).

Tunnelma

Tunnelma teemassa kokonaisuus jakautui pääasiassa neljän teeman kesken. Luonto ja eläimet, prinsessa, poikien lelut ja pääkallot/isompien poikien lelut saivat lähes yhtä paljon ääniä. Kun teemaa tarkastelee eri lähtökohdista, tulee esille selkeät erot. Yhdistävänä tekijänä tyttöjen ja poikien valinnoille on pääkallot, esikoululaisten ja pikkuesikoululaisen välillä sekä pääkallot, että luonto ja eläimet. Tunnelma teemassa lapset perustelivat valintojaan usein asioiden söpöydellä ja ihanuudella, sekä sillä, että kotoa löytyy jotain samaa kuin valinnassa.

Koru

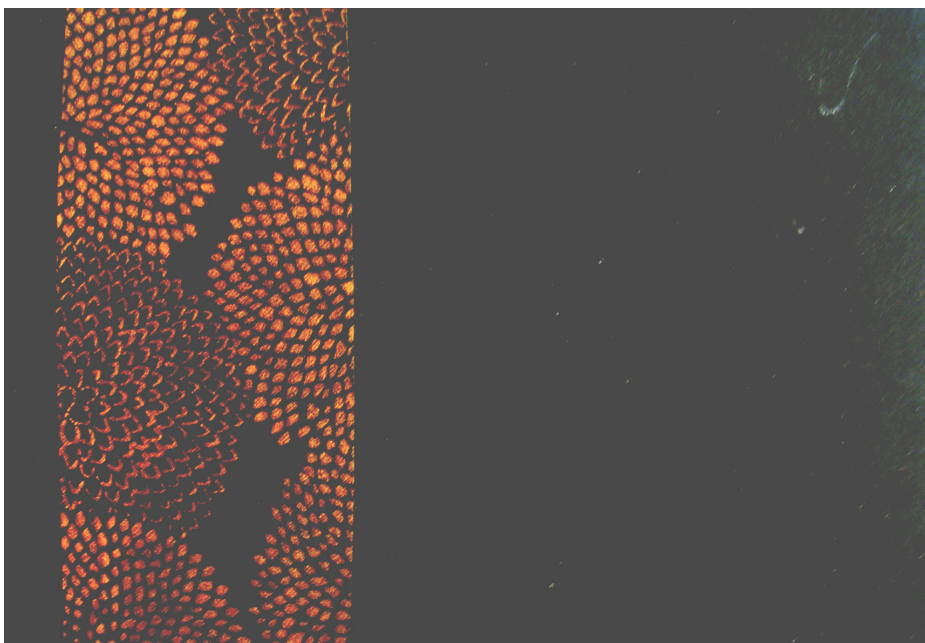
Koru teemassa pääkallo, Hello Kitty ja koirariipus olivat selkeästi suosituimpia. Taas erot olivat hyvin selkeät: pojat valitsivat pääkalloja ja hopeista kaulakorua vuorikristallilla, kun tytöt valitsivat Hello Kitty hiuspinniä, koirariipusta ja pääkalloja. Jälleen pääkallo olivat yhdistävä tekijä. Pienten ja isojen esikoululaisten valinnoille yhteistä oli pääkallo ja Hello Kitty. Tässä perustelut olivat lähinnä: koska tietty koru oli vain hieno.

Muoto

Muoto teemassa selkeä suosikki kaikille lähtökohdille oli mutka/ orgaaninen muoto. Pojat ja pikkuesikoululaiset valitsivat hieman myös muita muotoja enemmän kuin tytöt ja esikoululaiset. Selkeä yksittäinen muoto oli suosittu, sillä korttia, missä oli paljon pieniä orgaanisia muotoja, ei valinnut kukaan lapsista. Mutkamuotoa perusteltiin sen hauskuudella, muotoa pidettiin hieman mato-maisena.

Väri

Väritehtävässä oli eniten hajontaa, mutta esille nousivat violetti, musta, vihreä ja vaaleanpunainen. Yhdistävänä tekijänä pojille ja tytöille oli lähinnä punainen ja vihreä sekä musta. Esikoululaisille ja pikkuesikoululaiselle violetti, musta ja punainen.

Materiaali

Materiaali teemassa oli kaksi vahvaa suosikkia, jotka edustivat lähes vastakohtia: pehmeät karvamaiset materiaalit sekä kivi ja lasi. Myös metalli tuli hyvin esille kaikissa lähtökohdissa. Eroavaisuudet tulivat selkeämmin esille poikien ja tyttöjen valinnoissa: pojat eivät valinneet ollenkaan pehmeitä materiaaleja, vaan suosikki valintana oli kivet ja lasit. Tytöt valitsivat eniten juuri pehmeitä materiaaleja, mutta toiseksi eniten kiviä ja lasia. Valintoja perusteltiin tässä teemassa toisaalta sillä miltä asiat tuntuvat ja toisaalta sillä että valittu asia oli tuttu.

4.3 Vanhempien ajatuksia lasten koruista

Sain 26:lta esikoululaisten vanhemmilta vastaukset vanhemmille suunnittelemaani kyselyyn (LIITE 2). Osa vastasi kaikkiin kysymyksiin ja osa vain muutamiin kysymyksiin.

Suurin osa vanhemmista on ostanut joskus lapselle lahjaksi korun. Kun korua ostetaan, otetaan huomioon tärkeimpänä lapsen mieltymykset (1.), korun kestävyys ja turvallisuus (2.) sekä korun hinta (3.). Muutama piti tärkeänä korun edullista hintaa juuri sen takia, että korun hajoaminen tai hukkaaminen ei harmittaisi niin paljon. Vanhempien mukaan lapsi haluaa usein osallistua korun valintaan ja siihen osallistuukin kertomalla toiveensa tai osallistumalla itse tapahtumaan. Syy, miksi jotkut vanhemmat eivät ostaneet koruja lapsille lahjaksi, oli usein siinä, että lapsen ei koettu ymmärtävän korujen päälle.

Monia vanhempia (13/22 usein ja 5/22 joskus) mietityttää korujen käytöturvallisuus ja särkyminen. Toisaalta muutama vanhempi koki esikouluikäiset lapsen jo ymmärtävän, ettei loukkaa itseään korua käyttämällä. Vanhempien mukaan puolet lapsista ottaa korun mukaan leikkeihin ja tämän lisäksi moni lapsista pitää korua joka tapauksessa päällä vaikka ei varsinaisesti leikki sillä.

Yhtenä kysymyksenä oli, onko vanhemmilla jotain, mitä he haluavat sanoa lasten koruista yleisesti. Vastauksista tuli esille, että lasten korujen valikoima koetaan suppeaksi ja koruista puuttuu mielikuvitus. Myös korujen herkkä rikkoutuvuus huomioitiin.

4.4 Miten haastattelua olisi voinut parantaa?

Olisi ollut tärkeää päästä kokeilemaan haastattelu ennakkoon koeyleisöllä. Kun haastattelun edetessä huomasi virheensä, muutoksia ei voinut enää tehdä ilman, että kokonaisuus olisi muuttunut.

Valintatehtävässä joidenkin teemojen sisällä olisi voinut olla enemmän vaihtoehtoja ja muun muassa väriteemassa selkeästi puuttui esimerkiksi valkoinen. Valintatehtävän materiaalit olisi voinut esittää niin, että jokaisesta materiaalista olisi valmistanut saman korun tai valinnut raaka materiaalin mahdollisimman hienosta osasta, korostanut kunkin materiaalin parhaita puolia, ei näyttänyt vain paljasta materiaalia mahdollisimman neutraalissa roolissa.

Piirustustehtävässä pelkät puuvärit ja tussit olisivat olleet melkein sellaisenaan paremmat, vesivärit olivat ehkä liian hankalat tähän tehtävään, mutta toivat mielenkiintoisia piirustuksia ja värien käyttöä.

Nauhurin käyttö lasten haastattelussa voisi olla hyvä. Kaikkia spontaaneja vastauksia ei välttämättä ehdi kirjata ylös käsin, varsinkin, jos kysymys tuottaa innostuneita vastauksia.

4.5 Muuttuiko mielikuva lasten toiveista haastattelun jälkeen?

Oletukseni ennen haastatteluja oli melko yleistävä ja toisaalta tämä tuli esille joissain tehtävissä, esimerkiksi valintatehtävässä: Kuten oletin, tyttöillä prinsessa- ja Hello Kitty aiheet olivat melko suosittuja kun taas pojilla poikien lelu- ja pääkalloaiheet. Vastaukset olivat joka tapauksessa paljon vaihtelevammat, kuin olin ajatellut. Jokaisella lapsella on oma mielipiteensä aivan kuten kellä tahansa ihmisellä.

Lasten vastauksissa tuli yllättävän vähän esille tv-ohjelmien ja elokuvien vaikutus, mutta esimerkiksi valintatehtävän valintojen perusteluissa tuli esille kodin tärkeys: osa lapsista oli valinnut kotoa tuttuja aiheita. Oletamani värikylläisyys tuli esille piirustustehtävässä, mutta värien käyttö oli kuitenkin hillitympää, kuin olin kuvitellut. Osa piirustuksista oli tehty vain yhdellä värillä.

5 Turvallisuus lasten koruissa

Kun kyse on lapsista, halutaan aina luoda mahdollisimman turvallinen ympäristö. Korut eivät tee tässä poikkeusta.

5.1 Lasten korujen turvallisuus mietityttää vanhempia

Päiväkotilasten vanhemmille laatimassani kyselyssä tuli selvästi esille vanhempien huoli lapsen turvallisuudesta korun suhteen. Kolmeatoista vanhempaa kahdestakymmenestä kahdesta mietitytti korujen käyttö-turvallisuus ja viittä se mietitytti joskus. Ainoastaan neljää asia ei mietityttänyt ollenkaan. Myös Internetissä koruharrastajien keskustelupalstoilla tulee esille lasten korujen erityiset turvallisuusvaatimukset. Vaikka korut eivät ole tarkoitettu leikkimiseen tai pidettäväksi aktiivisissa leikeissä, ne eivät saisi aiheuttaa vaaraa lapselle. Lasta pyritäänkin suojelemaan monin tavoin. Lelujen ja lasten tavaroiden turvallisuudelle on luotu lakeja ja standardeja joiden noudattamista valvotaan tarkoin.

Esikouluikäinen lapsi ei enää laita suuhun kaikkea mitä näkee, mutta suurimmat vaaratilanteet tulevatkin leikeissä, sillä kuusivuotiaat lapset kokeilevat mielellään liikunnallisia rajojaan. Vaikka lapsen korun käyttöä olisi rajattu, vilkkaan lapsen jokaista askelta on hankala vahtia. Vanhemmilla tai hoitajilla on vastuu valvoa lapsen leikkejä (Lelujen turvallisuus, 2009, 48), mutta koru ei saisi aiheuttaa sellaisenaan vaaratilanteita. Esimerkiksi jos lapsi pihalla leikkiessään kiipeää yllättäen puuhun ja sieltä laskeutuessaan rannekoru jää kiinni oksaan, pitäisi korun katketa, eikä aiheuttaa esimerkiksi pahoja hiertymiä lapsen riuhtoessa irti tilanteesta.

5.2 Turvallisuusratkaisuja

Lasten arvokoruja katsoessa huomaa, että aivan kuten aikuisten koruissa, avolenkki on ehdottomasti suosituin ratkaisu turvallisuuskysymykseen. Avolenkin hyviin piirteisiin kuuluu toisaalta varmuus siitä, että koru rikkoutuu tarvittaessa ja toisaalta se, että koru yleensä rikkoutuu juuri suunnitellusti lenkin kohdalta ja korjaaminen on helppoa: lenkki vain vaihdetaan. Lasten koruissa käytetyt ketjut ovat myös usein melko ohuita ja katkeavat todennäköisesti tilanteessa, joissa koru jää vaarallisesti kiinni. Tämä on turvallisuustekijä, mutta ei varsinainen ratkaisu. Halpa- ja jäljitelmäkoruissa turvaratkaisut ovat hieman monimuotoisempia. Avolenkkejä on useissa koruissa, mutta myös avainnauhoista tuttuja vetäisemällä aukeavia turvalukkoja näkee. Smart mom -korussa lukkoa on käytetty muovisena. Tämä lukkotyyppi on mielestäni lastenkoruihin hyvä ja toimisi arvokoruissa hieman vahvempana versiona.

Kun Internetistä hakee hakusanoilla: lasten korujen turvallisuus, tulee hakujen kärkipäähän keskustelupalstoja, joissa keskustellaan korujen käyttöturvallisuudesta ja lasten korut tulevat erityisesti esille. Palstoilla keskustellaan muun muassa siitä, mikä on tarpeeksi turvallinen, mutta toisaalta kestävä ratkaisu lasten korujen "heikoksi lenkiksi".

Keskustelupalstoilla

<http://foorumi.helmetti.fi/viewtopic.php?f=12&t=5624&start=15> ja

<http://foorumi.ihanitse.com/viewtopic.php?f=24&t=25846>

esiin tulleita turvallisuusratkaisuja olivat:

- avolenkit/"heikot lenkit"
- tupla- ja avaimenperärenkaan malliset lenkit
- magneettilukko
- avolenkkejä useassa kohtaa
- nauhana joustava kumilanka
- helmen puolikkaisiin tarranauhaa
- Herkemmin rikkoutuvat rihkamaosat

Mielestäni avolenkkien käyttö useassa kohtaa on hyvä ratkaisu. Tällöin takertumiskohdalla ei ole väliä, vaan koru rikkoutuu varmasti aina vaaratilanteessa. Myös magneettilukon periaate on mielestäni toimiva, mutta lasten käytössä magneetit saattavat olla vaarallisia. Jos lapsi nielaisee vahingossa kaksi magneettia, saattavat ne aiheuttavat vaaratilanteen puristaessaan jotain väliin.

Jotta turvallisuusratkaisu olisi uskottava, on siinä otettava huomioon sekä korun särkyminen tarvittaessa, että kestävyys. Mielestäni hienoa olisi jos lasten koruissa voisi lukon rakentaa niin, että korun särkyessä takertumisen takia, voisi vanhempi korjata sen itse, eikä korua tarvitsisi viedä liikkeeseen korjattavaksi. Lukko siis avautuisi hieman kovemmasta nykäisystä oikeasta kohtaa, eikä rikkoisi korua. Erilaisten ratkaisujen miettiminen on mielenkiintoista, mutta opinnäytetyössäni tarkoitus ei ole luoda uutta mekanismia ja jätän pohdintani uusista turvallisuusratkaisuista lasten koruissa piirustus asteelle.

5.3 Lelujen standardit lähtökohtana lasten korujen turvallisuuden suunnittelussa

Lasten korujen turvallisuudelle ei löydy suoranaisia kriteerejä, joten halusin luoda sellaiset. Kriteerejä voin käyttää opinnäytetyön tuotteen suunnitteluvaiheessa. Pohjana kriteeristön luomiselle käytin *SFS-Käsikirjaa 171: Lelujen turvallisuus* (2009), *Lakia lelujen turvallisuudelle* (26.3.1997/287) sekä Internetistä löytämiäni aiheeseen liittyviä sivustoja: <http://www.dolceta.eu/suomi/Mod3/spip.php?mot4> ja <http://www.tukes.fi/fi/Kuluttajille/Koti-ja-kodin-tekniikka/Lelut/>.

Lain mukaan leluksi luetaan sellainen tuote tai materiaali, joka on suunniteltu tai selvästi tarkoitettu alle 14-vuotiaiden lasten leikkeihin (Laki lelujen turvallisuudesta, 2 §). Vaikka korut, kuten lapsille tarkoitetut jäljittelmäkorut (3 §, kohta 21), eivät kuulu tähän kategoriaan, standardit luovat hyvän pohjan niille. Jos koru voisi saavuttaa jokseenkin samanlaisen turvallisuustason kuin tarkoin valvotut lelut, voisi korun ajatella olevat suhteellisen turvallinen lapsen käyttöön. Korun käyttötarkoitus on kuitenkin eri kuin lelujen ja otin tämän huomioon kriteeristöä luodesani. Tämän tarkoitus on kuitenkin sama kuin lelujen: ehkäistä vaaratilanteita ennakoon. Lähdin laatimaan kriteeristöä niiden asioiden ja kohtien pohjalta, joiden voisi ajatella liittyvän korujen suunnitteluun ja valmistamiseen.

Kriteeristön olen laatinut omien näkemyksieni mukaan muokaten lähteitä vapaasti. Ne ovat vain suuntaa antavia virallisiin ohjeisiin verrattuna. Standardien oikean käytön tarkistamiseen tarvitaan usein myös välineitä, joita yksittäiseltä tekijältä harvoin löytyy. Jos lelujen standardeja haluaa noudattaa oikein, tarkat tiedot sekä standardeista että niiden perusteellisista testausmenetelmistä löytyvät SFS-Käsikirjasta 171: *Lelujen turvallisuus* (2009).

5.4 Lasten korujen turvallisuus kriteerit

Kohderyhmäni ikä on +/- 6-vuotta, joten en tässä ota huomioon alle kolmevuotiaiden lasten lelujen erityisstandardeja ja vaatimuksia.

1.

Lasten koru ei saa aiheuttaa vaaraa takertuessaan. Korun on hajottava ennen kuin se aiheuttaa vamman tukehduttamalla tai avohaavalla (esimerkiksi ohut nauha). Koru ei myöskään saa aiheuttaa kuristumisvaaraa ja korussa ei saa olla esimerkiksi pitkiä nauhoja jotka saattavat kietoutua normaalin käytön vastaisella tavalla lapsen kaulan ympärille. Suunnittelussa on hyvä ottaa huomioon myös korun rikkoutuminen oikeasta kohtaa ja korjattavuus.

(Laki lelujen turvallisuudesta, 10§; <http://www.dolceta.eu/suomi/Mod3/spip.php?article213>)

2.

Lasten koruissa ei saa olla kosketettavissa olevia teräviä reunoja tai muita teräviä osia jotka voivat viiltäessään tai pistäessään aihe-

uttaa vaaraa. Korun reunat tulee pyöristää tai suojata ja purseet tulee poistaa.

(Laki lelujen turvallisuudesta 9 § ; SFS-Käsikirja 171, 2009, 62-64)

3.

Lasten koruissa tulisi välttää materiaaleja, jotka voivat särkyessään aiheuttaa vaaratilanteen terävillä reunoilla ja osilla, jos se ei ole korun toiminnan kannalta välttämätöntä. Tällaisia ovat esimerkiksi kovat muovit ja lasi.

(Laki lelujen turvallisuudesta 8 § ; SFS-Käsikirja 171, 2009, 62)

4.

Lasten koru ei saisi sisältää pieniä, helposti irtoavia palloja tai muita osia jotka voivat aiheuttaa tukehtumisvaaran nieltäessä. Esimerkiksi helminauhan katkeavuutta voi testata vetämällä tai tiputtamalla useita kertoja teräslevyn päälle. Vältä muovitarroja tai muita päälle liimattuja osia koruissa.

(SFS-Käsikirja 171, 2009, 90, 114; <http://www.dolceta.eu/suomi/Mod3/spip.php?article6>)

5.

Lasten korut eivät saisi sisältää magneetteja tai niiden on vähintään oltava tuotteessa pysyvästi kiinni. Magneetit saattavat aiheuttaa vaaratilanteen nieltynä.

(<http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kuluttajaturvallisuus/Ohjeita-ja-vaatimuksia-yrittajille/Tavaroiden-turvallisuusvaatimuksia/Lelut/Magneetit-leluissa/>)

6.

Lastenkoruissa käytettyjen materiaalien tulee olla uusia ja puhtaita. Jos käyttää kierrätettyjä materiaaleja, tulee materiaali puhdistaa tarkoin ja tuholaisten vaurioita ei saa olla. Silmämääräinen tarkastelu riittää, suurennuslasia ei tarvita. Korut eivät saa aiheuttaa infektiota, sairastumis- tai saastumisvaaraa. Lasten korujen materiaaleja valittaessa tulee ottaa huomioon se, että korut pitää voida pestä.

(Laki lelujen turvallisuudesta 26 §; SFS-Käsikirja 171, 2009, 60; <http://www.dolceta.eu/suomi/Mod3/spip.php?article6>)

7.

Lasten korut eivät saa sisältää tai ylittää elimistön kannalta haital-

lisesti siirtyviä määriä raskasmetalleja tai muita myrkyllisiä materiaaleja tai kemikaaleja, jotka voivat siirtyä esimerkiksi suuhun laittamisen takia elimistöön. Koru maailmassa tällaisia saattavat olla esimerkiksi muoveissa olevat akryyliamidit tai styreenit, metalliseoksissa tai emaleissa nikkeli, lyijy, arseeni, antimoni, bariumi, kadiumi, kromi(VI), elohopea tai seleeni.

(Laki lelujen turvallisuudesta 21 § ; SFS-Käsikirja 171, 2009, 204)

8.

Lasten korujen materiaalit eivät saa olla helposti leimahtavia tai syttyviä. Kannattaa välttää myös pitkiä nauhoja jotka saattavat osua sytytyslähteeseen pitemmän matkan päästä.

(Laki lelujen turvallisuudesta 16§ ; SFS-Käsikirja 171, 2009, 226)

9.

Lasten korujen tai pakkauksien materiaalina ei saisi olla ohutta joustavaa muovikalvoa, mikä voi kokonsa puolesta peittää kerralla lapsen suun ja nenän. (SFS-Käsikirja 171, 2009, 62 ; Laki lelujen turvallisuudesta 10 §)

10.

Lasten korujen pakkausmateriaali, ei saa olla muovipussi, jos se kokonsa puolesta on mahdollista laittaa päähän (yli 380 mm). Tällöin materiaalin tulee olla hengittävä ja siinä ei saa olla kiristysnauhoja. (Laki lelujen turvallisuudesta 10 § ; SFS-Käsikirja 171, 2009, 62)

11.

Lasten korun yhteydessä on hyvä olla tiedot korun materiaaleista, käytöstä ja tekijästä, jolloin kuluttajan on mahdollista kysyä kyseistä tuotetta koskevat kysymykset suoraan tekijältä.

(Laki kuluttaja tavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta 4§)

12.

Jalometalleista valmistettavissa lasten koruissa on noudatettava kaikkien jalometallituotteiden tavoin lakia jalometallituotteista.

Muita ohjeita lasten korujen käyttöön:

1. On hyvä ohjata lasta korun oikeaan käyttöön. Tästä esimerkkinä lapselle voi suositella korun poistamista kaulasta yms. yöksi tai aktiivisen liikunnan ajaksi.

2. Korut kannattaa tarkistaa aika-ajoin ja rikkoutunut koru on hyvä ottaa pois käytöstä, jotta se ei aiheuta tahatonta vaaraa tai mene hukkaan.

3. Lapsen ikä kannattaa ottaa huomioon korua valitessa. Vaikka yli kolmivuotiaiden tapa laittaa suuhun tavaroita vähenee, vielä alle kuusivuotiailla saattaa käsin hypisteltävä esine mennä helposti suuhun.

6 Muotoilutehtävänä koru lasten maailmasta

Muotoilutehtävään ja tavoitteisiin vaikuttaa koko opinnäytetyöni aineisto, mutta pääosassa ovat lapset ja lasten vastaukset. Ne antavat todellista pohjaa ja syvyyttä tehden tehtävästä mielenkiintoisen. Opinnäytetyössäni haluan onnistua luomaan vahvasti jotain sellaista, missä koru on lasten maailmasta, ei aikuisten maailmasta. Ei aikuiselta lapselle vaan lapselta lapselle. Kuitenkin niin, että oma näkemykseni suunnittelijana välittyy. Haluaisin onnistua valmistamaan lapsen aarteeseen. Tarkoitukseni ei ole käyttää hyväksi opinnäytetyöni tutkivassa osuudessa saamiani lapsien vastauksia sellaisenaan vaan analysoida ja perustella niiden käyttö tarkoin, tuoda myös omat näkemyksieni mukaan. Haluan saada lopulliset tuotteet näyttämään siltä, että minä olen ne suunnitellut.

Lasten vastaukset määrittävät muotoilutehtävän pääkohdat kriteeristönä ja kirjallinen tietopohja täydentää niitä. Oma näkemykseni määrittää suunnitteluprosessin.

6.1 Kriteeristö korulle lasten maailmasta

1.

Tärkeitä muotoja ovat piirustustehtävässä esille tulleet pyöreys ja symmetrisyys, sekä valintatehtävässä ja piirustustehtävässä mutkalinen/organinen muoto.

2.

Tärkeitä materiaaleja ovat valintatehtävässä suosiota saaneet pehmeät materiaalit sekä kivi ja lasi. Metalli (valkoinen) tuli esille sekä valinta- ja lempikorutehtävässä.

3.

Värit ovat tärkeässä osassa lasten korua. Värikkyyttä tukee sekä lasten haastattelussa esille tulleet vastaukset, että ympäröivä maailma, josta esimerkkinä kevään aikana esillä olleiden lasten suunnittelemiin tuotteisiin liittyvien näyttelyiden (Designmuseum: FantasyDesign in Community 14.1.–27.2.2011; ProPuu: Design from & for kids 2.3.-2.4.2011), muodossa. Yksittäisinä väreinä esille nousi valintatehtävässä violetti, musta, vihreä ja vaaleanpunainen sekä piirustustehtävässä punainen ja vihreä.

4.

Kaulakoru nousi tärkeimmäksi yksittäiseksi korumuodoksi lähes kaikkien lasten haastatteluun liittyvien tehtävien kautta. Rannekoru ja sormus saivat myös kannattajia.

5.

Tunnelmaltaan ja teemoiltaan tärkeiksi aiheiksi lasten korumaailmassa nousivat:

- "Luonto ja eläimet" sekä haastattelun että valinta- ja piirustustehtävän kautta
- "Prinsessa" valinta- ja lempikorutehtävän kautta
- "Poikien lelut" valinta- ja piirustustehtävän kautta
- "Päähallot ja musta" valintatehtävän kautta. Tärkeätä tässä aiheessa on se, että se on yhdistävänä tekijänä tyttöjen ja poikien sekä esikoululaisten ja pikkuesikoululaisten kesken.

6.

Leikin tärkeys tuli esille sekä kirjallisuuden, että lasten haastattelun kautta. Vaikka leikkiminen ei lasten puheissa ollut tärkeä osa

6.2 Suunnitteluprosessin tavoitteet ja rajaus

korua, valintatehtävässä leikkiminen tuli esille tunnelma-teemassa suosiota saavuttaneissa prinsessa ja poikien lelut -aiheissa.

7.

Lasten korun on oltava kestäviä ja turvallisia (ks. Turvallisuus lasten koruissa), mikä tuli esille sekä lasten haastattelussa, että vanhempien vastauksissa.

8.

Lasten mielestä pienempi koru on parempi kuin suuri. Toisaalta on otettava huomioon myös se, että lapsen tulisi pystyä itse käyttämään ja käsittelemään korua.

Opinnäytetyöni tavoitteena on valmistaa koruja lasten maailmasta, lapselta lapselle, kuitenkin niin, että oma näkemykseni suunnittelijana välittyy.

Suunnitteluprosessi koostuu kolmesta osasta:

- Tutkielmakorusta, jossa huomioidaan kriteeristö korulle lasten maailmasta sekä tietopohja lapsuudesta sekä esikouluikäisistä lapsista. Korun ei ole tarkoitus olla käytettävä.
- Lasten korusta, jossa otetaan huomioon sekä korun lasten maailmasta, että lasten korun turvallisuus kriteeristöt. Lähtökohtana on tutkielmakoru. Tässä pohditaan myös lasten korun valmistamista sekä arvo- että halpa materiaaleista.
- Lapsi-vanhempi korusta, jota pohditaan ainakin konsepti tasolla.

6.3 Korun muotoinen tutkielma

Tutkielmakorun tarkoitus ei ole toimia varsinaisena käytettävänä koruna, vaan kuvallisesti ilmasta koko prosessin tuloksia. Halusin antaa tutkielmalle korun muodon, sillä tutkielmakorun on tarkoitus toimia pohjana sarjavalmistettaville tuotteille.

6.3.1 Suunnitteluprosessi

Tutkielmakorun suunnitteluprosessi toimi pohjana myös lasten korusarjan suunnittelulle. Vaikka tutkielmakorun ei ole tarkoitus olla käytettävänä lapselle, korun ideamaailma tuli täysin lasten maailmasta. Suunnittelussa halusin ottaa huomioon lasten vastaukset kokonaisuutena mahdollisimman hyvin ja monipuolisesti.

Luonnostelu alkoi muodoista. Selkeänä tavoitteenani oli, että korun muodoissa on oltava mukana pyöreää ja/tai mutkikasta ja orgaanista muotoa, sillä nämä tulivat niin vahvana esille lasten vastauksista. Kumpikaan lähestymistapa sellaisenaan ei tuonut mielenkiintoista tulosta ennen kuin yhdistin muodot. Pyöreistä muodoista voi tulla mutkikas ja mutkikkaasta muodosta pyöreä. Koska lasten haastattelun piirustustehtävässä keskusta keskeisyys korostui, päätin lähteä

viemään eteenpäin muotoa jossa orgaaniset muodot tekevät kokonaisuutena pyöreän muodon.

Edellinen ja toisaalta myös se, että lasten valintatehtävän tunnelmateemassa lasten toiveet jakautuivat laajalle, johti ideaan ottaa leikki, tekeminen ja valinnan vapaus mukaan suunnitteluun. Lähdin hakemaan koruun pelimäisyyttä erilaisista lähtökohdista, mutta idea jossa orgaaniset muodot olisivat päällekkäin tuntui parhaalta ja lähdin viemään tätä eteenpäin.

Jo aiemmin mainitsemani artikkeli *Tyttö vai poika?* (Tommola, 2011, 24-31) päättyy kysymykseen: Saako lapsi oikeasti valita? Kysymys on hyvin vaikea. Vaikka yleisesti halutaan lapsen saavan valita, arki voi olla erilaista. Jokainen vanhempi haluaa lapselleen parasta ja yrittää suojella häntä niillä keinoin mitkä näkee parhaimmaksi. Toisaalta pitäisikö lapsen saada valita? Lapsi ei aina näe omaa parastaan ja on herkkä samaistumaan asioihin. Lapsi ei välttämättä osaa suojata itseään esimerkiksi mainosten vaikutuksilta. Silti näen tärkeänä, että lapsella on mahdollisuus valita asioita, ainakin kohtuuden rajoissa ja tämän halusin ilmaista myös suunnittelussani. Vaikka koru olisi vanhemman valitsema, lapsi voi itse vaikuttaa esimerkiksi siihen mitä värejä pitää minäkin päivänä päällimmäisenä. Toisaalta tässä ideassa toteutuu

myös se, että lapsi pääsee vaikuttamaan korun ulkonäköön itse tekemällä, mikä oli tärkeässä roolissa lempikorutehtävässä monelle lapselle.

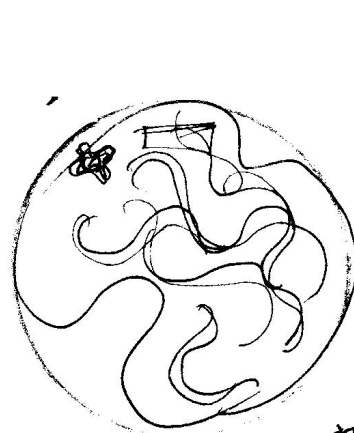
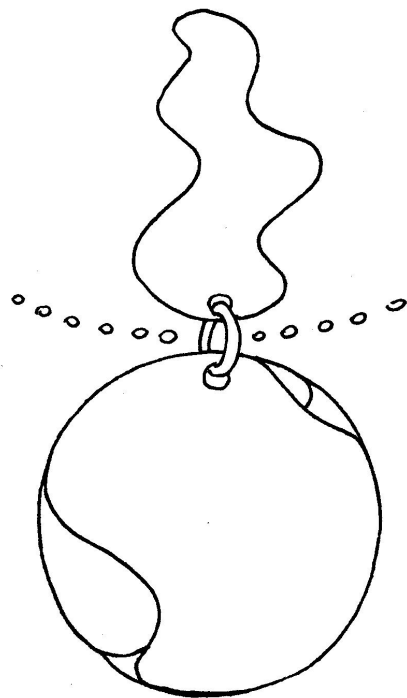
Vaikka korun ei ole tarkoitus olla käytettävä, halusin tehdä tutkielmasta kaulakorun koska se oli suosista lasten keskuudessa. Suunnittelu eteni leikin kautta muotoon, jonka vahvana teemana oli muunneltavuus. Koru koostuu viidestä osasta joista minkä tahansa voi "kääntää" päällimmäiseksi ja muuttaa korun tunnelmaa pehmeästä kovaksi ja niin edelleen.

Tutkielmakorun viidestä osasta jokainen kuvaa eri osaa lasten maailmaa ja haastattelujen tuloksia:

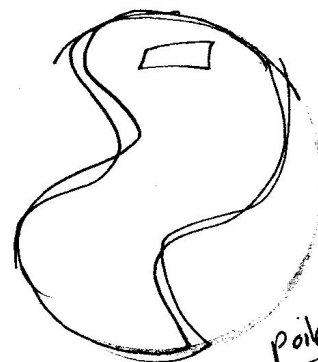
- violettia ja pehmeitä materiaaleja "tyttöjen" osassa
- mustaa ja kovia materiaaleja "poikien" osassa
- muoto-osassa korostetaan mutka-muotoa
- lasten mielikuvitusta kuvaavassa osassa tulee esille värikkyys ja lasten usein "mutka"-muodosta käyttämä mato
- esikouluikäisten lasten maailman lähestymistä aikuisten maailmaa kuvaa pala, jossa paperia

Hain palojen tarkkaa muotoa ja tasapainoa ensin paperista ja metallista. Kun muodot ja koko alkoivat tuntua oikeilta, lähdin valmistamaan korua lopullisista materiaaleista. Koska käytettävyyttä ei tässä korussa tarvinnut ottaa huomioon, halusin koon olevan kohtuullisen ison, jotta saatoin tuoda tulokset mahdollisimman selkeästi esille.

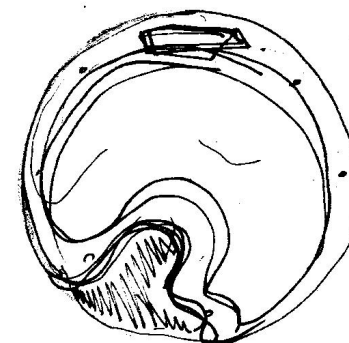
Materiaali valintoihin vaikutti se, että halusin tutkielmakorulle toisaalta arvokoru- ja toisaalta lasten maailman tunnelman. Hopea tuo korulle arvokkuutta ja kangas, paperi ja muut värikkäät materiaalit iloa ja pehmeyttä. Tärkein syy jokaiseen materiaaliin tulee kuitenkin lasten vastauksista.

-lunta

poika
-mest
Cobini

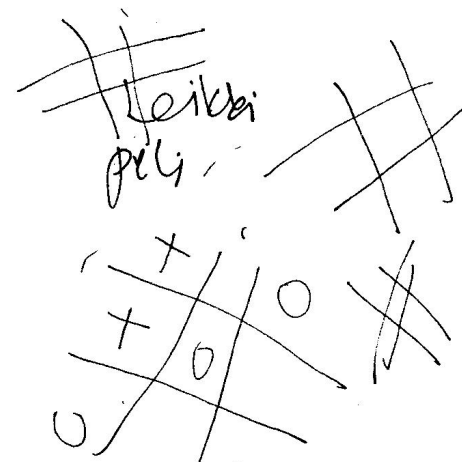

lytös hopea + lasagne

-hopea / ossa
pusselleikä / hahja
numerot + kirjaimet

karhu

6.3.2 Tutkielmakorun luonnoksia ja valmistusmenetelmiä

Luonnostellessa huomasin, että hienojen orgaanisten muotojen aikaansaaminen oli haasteellisempaa, kuin olin odottanut. Se, että sai kaikki palat toimimaan kokonaisuutena ja niin, että ne toimivat joka "käänteessä", vei aikaa.

Tuotteiden valmistuksessa oli mielenkiintoista käyttää ja kokeilla, erilaisia tekniikoita, kuten kankaan liittämistä hopeaan. Toisaalta halusin kokeilla uusia menetelmiä, mutta en voinut olla pohtimatta: voiko korussa käyttää esimerkiksi lakkaa tai liimaa? Tietenkin voi käyttää mitä tahansa materiaalia, kunhan materiaali ta tekniikka on perusteltua, mutta välillä sen hyväksyminen omassa tekemisessä on vaikeaa.

Lopullista tuotetta ei olisi voinut syntyä, ilman kangasta, paperia tai lakkaa. Muina materiaaleina oli hopean lisäksi emali ja colorit.

6.3.3 Tutkielmakoru

7 Koruja lasten maailmasta

7.1 Miten lapsen koru eroaa aikuisen korusta?

Opinnäytetyöprosessin aikana yksi kysymys on ollut usein mielessäni: Miten lapselle tarkoitettu koru eroaa aikuisille tarkoitetuista koruista? Vai eroaako se ollenkaan?

Yksi lasten koruille tuttu piirre on usein koko. Lapsille tarkoitetut arvo- korut ovat kooltaan ja painoltaan pienempiä kuin aikuisille tarkoitetut. Yhtenä syynä tähän on tietenkin käyttäjän pienempi koko, mutta myös mahdollisesti taloudelliset syyt. Usein kuulee sanottavan, että lasten korujen kohdalla pelätään korun katoamista ja lapselle tarkoitettu koru ei saisi maksaa tästä syystä paljoa. Toisaalta monissa marketeissa myytävät lasten leikkeihin tarkoitetut korut ja asusteet ovat kooltaan suurempia kuin kultasepänliikkeissä myytävät korut. Tällaisten tiaroiden, sormusten ja riipusten koot tulevat tässä ehkä juuri siitä, että ne ovat omalla tavallaan leluja, vähintään tarkoitettu osaksi lasten leikkejä. Lapsille tarkoitettujen korujen toinen ero aikuisten koruihin nähden liittyykin juuri näiden korujen tarkoitukseen: näillä koruilla on usein tarkoitus leikkiä ja aikuisten koruissa on harvoin tällaista ominaisuutta.

Yksi lasten tavaroihin liitetty asia on värikkyys. Yleinen käsitys on, että lapset pitävät värikkäistä tuotteista. Lähes kaikkialla missä lasten tavaroita ja leluja katsoo, ensimmäisenä huomaa tämän värikylläisyyden. Markkinoiden toimivuuden pohjalta voi ajatella, että tässä varmasti on

perää. Toki aikuistenkin koruissa on väriä, mutta ei samalla lailla itses- täänselvyytenä. Värien runsaasta käytöstä tuli varmistusta myös lapsille tekemässäni haastattelussa. Piirustustehtävän tuotoksissa ja lempiko- ruissa voi nähdä värin olevan suuressa roolissa. Huomioin, että lapset tykkäävät käyttää värejä sekä vaatteissaan että ilmaisun välineenä.

Lasten koruissa aiheet eroavat aikuisten koruista. Lasten koruissa aiheet käsittelevät hyvin usein jonkinlaisia hahmoja, eläin-, sarjakuva-, eloku- vahahmoja jne. Vaikka aikuisillekin valmistetaan fanituotteina erilaisia hahmoihin liittyviä koruja, niitä näkee harvemmin katukuvassa. Lasten maailman Hello Kittyjä taas näkee paljon.

Sekä lapselle, että aikuiselle korujen käyttöön liittyy koristautuminen, mutta uskon, että tämä on aikuisilla vahvempaa, tai ainakin erilaista. Lapsella koristautuminen ilmeisen kaunistautumisen lisäksi saattaa liittyä roolileikkiin. Tietyn korun pitäminen muuttaa käyttäjän vaikka prinses- saksi.

7.2 Lapselle arvo- vai halpakoru?

Aiemmin tekemäni kartoituksen mukaan lapsille valmistetaan sekä arvo- että "halpakoruja". Halpakorulla tarkoitan tässä edullisista materiaaleista, koneellisesti sarjatuotteina valmistettuja, marketeissa ja lelu-kaupoissa myytäviä koruja. Arvokorulla taas usein sekä jalometalleista, että käsin valmistettuja, kultasepäntiikkeissä myytäviä koruja. Kummallakin koruryhmällä on paikkansa lasten tuotteiden markkinoilla. Niiden käyttötavat ja tarkoitus eroavat usein toisistaan.

Halpakoruja lapsi pitää missä ja milloin vain. Mielestäni halpakorujen parhaimmat piirteet liittyvät juuri tähän. Edullisen hinnan takia halpakoruihin suhtaudutaan sallivammin. Korun hukkaaminen tai särkyminen ei aiheuta taloudellista haittaa, vaikka mielipaha lempikorun hukkamisesta olisikin lapselle suuri. Halpakoru on useammin osa leikkiä kuin arvokoru, mikä antaa korulle moniulotteisuutta. Halpakorun huonoihin piirteisiin kuuluu usein helposti särkyvät materiaalit. Ohuet ketjut ja huonosti toimivat lukot vaikeuttavat lapsen korun käyttöä.

Arvokorujen tärkeimpiin piirteisiin kuuluu korun arvostaminen. Arvokorua pidetään herkästi aarteena johon kasvaa tunneside vuosien kuluessa. Arvokoruun liittyvä tarina muistetaan ehkä paremmin kuin halpakoruun liittyvä. Myös materiaallinen arvo pysyy vaikka muoto ja aihe ei enää kasvavaa käyttäjää miellyttäisi. Toisaalta arvokorua ostettaessa

pohditaan usein korun pitkäikäisyyttä, käytettävyyttä yli lapsuuden. Tämä näkyy mielestäni jollain tavalla lasten arvokorujen muotoilussa. Mielestäni esimerkiksi arvokoruissa värinkäyttö on hillitympää verrattuna markettien muovituotteisiin. Arvokorujen huonoimmat puolet lasten käytössä mielestäni liittyvät pelkoon arvokkaan tuotteen menetyksestä. Tämä saa vanhemmat usein rajaamaan arvokorun käytön vain erikoistilaisuuksiin. Toisaalta tämä saattaa lisätä korun arvostusta lapsen silmissä, tekee korusta aarteen. Lapsen maailmassa aarteet ovat varmasti tärkeitä.

Omasta lapsuudestani muistan hyvin kuinka vaalin mummolta saamaani, pientä kärpäsen muotoista rintakoruja. Uskalsin pitää korua vain harvoin ja säilytin sitä puisessa korurasiassa, missä kävin sitä usein ihailmassa. Mieleeeni ei ole jäänyt rajoitettiinko korun käyttöä vanhempieni toimesta, mutta koru oli joka tapauksessa tarkoin vaalittu aarre. Ja aarre on yhä tallessa.

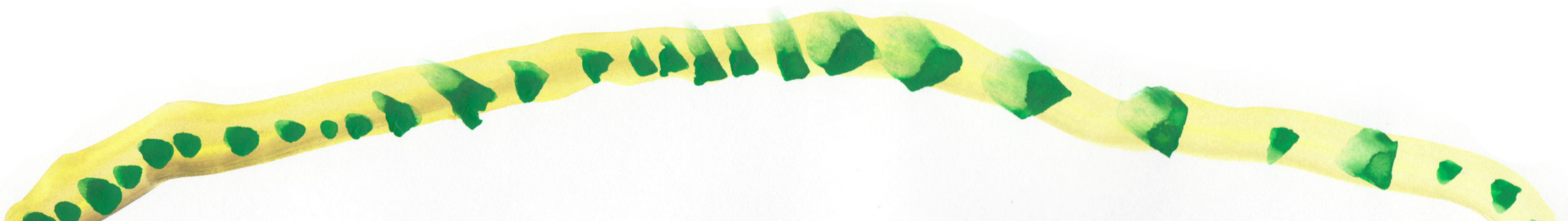
Haastattelemieni päiväkotilapsien vanhemmille suuntaamassani kyselyssä tuli muutamien vastausten kautta esille hinnan merkitys lapsen korun valinnalle. Näissä vastauksissa koettiin paremmaksi ostaa edullinen koru, jotta korun särkyminen tai hukkaaminen ei olisi niin suuri menetys. Kuitenkin mielikuvakseni jäi, että lapselle itselleen materiaalin arvolla ei suurtakaan väliä. Arvostukseen vaikuttaa yleinen ilmapiiri.

7.3 Lastenkorun ostajana on aikuinen

Nämä seikat saivat pohtimaan sitä onko lapselle suuntaamani tuote arvo- vai halpakoru. Jollain tavalla haluaisin yhdistää nämä asiat. Haluan luoda jotain sellaista, millä on arvoa lapselle vielä aikuisuudessakin. Toisaalta edullisemman tuotteen salliva käytettävyys on tärkeää. Päädyin kuitenkin valmistamaan lasten koruksi arvokorun. Lapsuuden muiston säilyminen aikuisuuteen asti tuntui hyvältä arvolta.

Esikouluikäinen lapsi ei ainakaan usein osta itse korua vaan varsinaisen päätöksen tekee aikuinen, yhdessä lapsen kanssa tai lapselle. Vanhemmilla on oikeus päättää lapsen ostoksista (<http://www.kuluttajavirasto.fi/fi-fi-Fl/lapset/>). Lasten korua suunniteltaessa on hyvä ottaa huomioon myös aikuisen ostajan näkökanta.

Haastattelemieni lasten vanhemmille suuntaamassani kyselyssä selvisi, että lasten korua valmistaessa heti lasten mieltymysten jälkeen toiseksi tärkeimpänä pidettiin lasten korun turvallisuutta ja kestävyyttä. Tämän otan huomioon soveltaessani lasten korujen turvallisuus kriteerejä (katso sivu 52) sarjavalmistettavaan lasten koruun.

7.4 Sarjavalmistettava koru lapselle

Sarjavalmistettavan korun lähtökohdat eroavat uniikista tutkielmakorusta monella tavalla. Sarjavalmistettavassa tuotteessa on otettava huomioon kustannustehokkuus esimerkiksi miettimällä materiaalin taloudellista käyttöä ja osien sarjatuotantoa, eli pyritään minimoimaan kustannuksia ja maksimoimaan tehokkuutta. Sarjavalmistettava koru voi olla sekä arvo- että halpakoru.

7.4.1 Suunnittelun lähtökohtana lasten maailma

Sarjavalmistettavan korun suunnittelun lähtökohtana olivat tutkielmakorun idea sekä lasten korujen turvallisuuskriteerit. Monien lasten innostus aiheita kohtaan loi painetta saada aikaan jotain hienoa. Toisaalta haluaisin luoda jotain sellaista, mikä miellyttäisi juuri tätä tiettyä ryhmää, mutta kohderyhmänäni olivat kuitenkin esikouluikäiset lapset kokonaisuutena.

Muoto kehittyi tutkielmakorun muodosta. Se pienentyi ja pelkistyi, huomioiden esikouluikäisen lapsen koon. Toisaalta ottaen huomioon korun idean: koin korussa pitävän olla sen verta kokoa, että toiminnallisuus tulee esille. Sarjavalmistettavassa korussa paloilla ei, toisin kuin

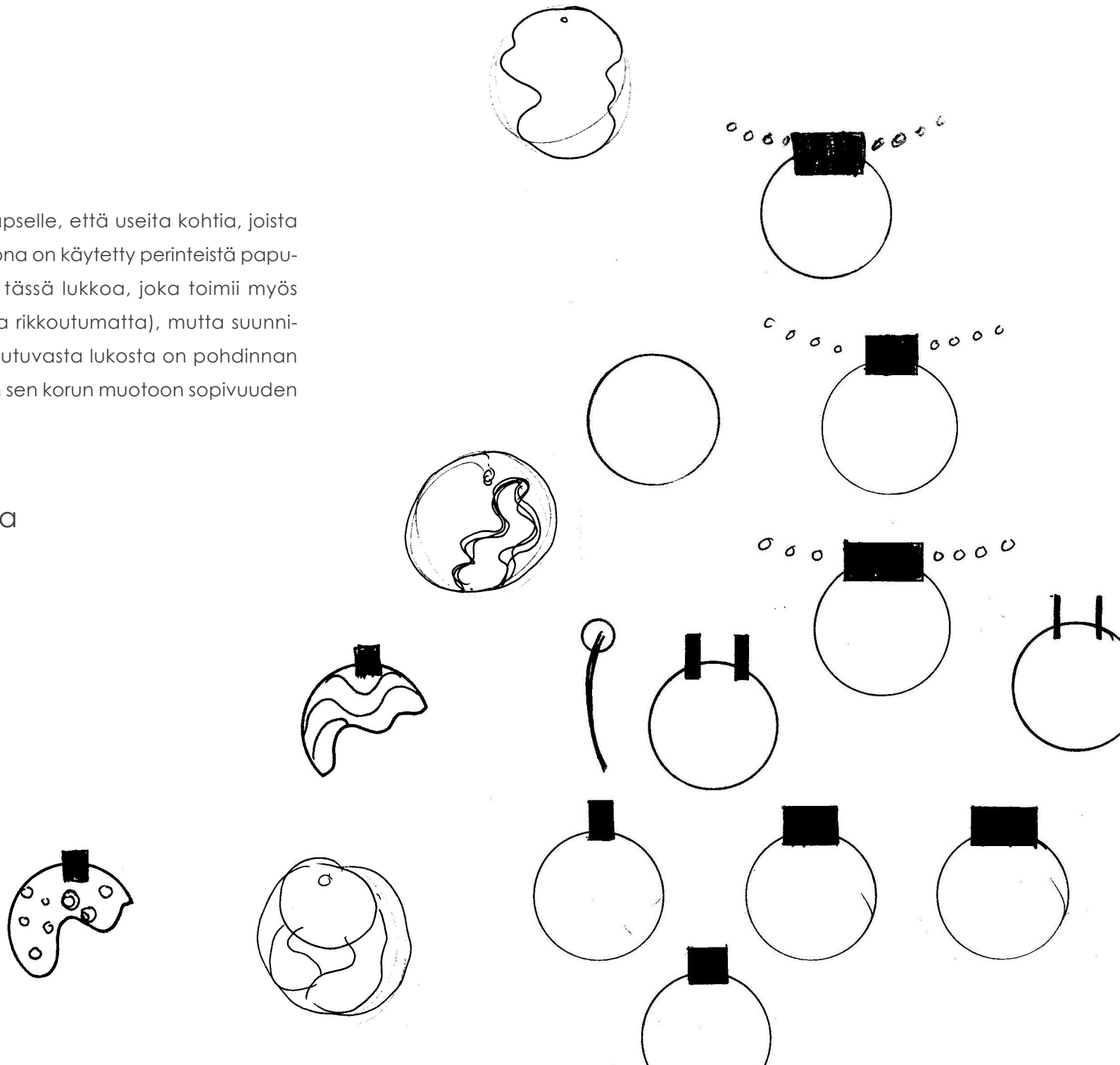
tutkielmakorussa, ole syvempää merkitystä vaan palojen tarkoitus on muodostaa orgaanisista muodoista ympyrä. Palojen määrä pienentyi viidestä kolmeen, jolloin korulla pystyy saamaan aikaan kolme erilaista ilmettä, minkä koin riittäväksi määräksi. Korun käyttömukavuutta lisäsin tekemällä paloista hieman kuppimaisia, jolloin ihoon osuva kohta on pieni ja ei aiheuta hiertymiä.

Olen tarkoittanut saman korun muodon sekä pojille, että tytöille. Valmistettavien korun määräksi valitsin kolme, niin että muoto ja palat ovat samanlaiset, mutta värit muuttuvat. Värienkäyttö muodostuikin tärkeäksi osaksi sarjavalmistettavaa korua, missä halusin rajata materiaalien käyttöä verrattuna tutkielmakoruun. Ensimmäisessä korussa on tyttöjen valitsevat lempivärit, toisessa poikien lempivärit ja kolmannen olen ajatellut väreiltään sekä pojille että tytöille sopivaksi. Korujen värimaailma tulee lasten valinnoista, valintatehtävän väriosuudesta sekä koko haastattelun yleistunnelmasta.

Turvallisuuskriteerit on otettu huomioon reunojen selkeällä pyöristämisellä, korun materiaalivalinnoilla sekä ketjulla. Ketjussa turvallisuus ja särkyminen oikeasta kohtaa on huomioitu ketjuun sijoitetuilla useammilla avolenkeillä. Avolenkien sijoittamisella on otettu huomioon myös toive arvokorun pitkäikäisyydestä: lenkit on sijoitettu niin, että ne luovat

sekä pituusvaihtoehtoja kasvavalle lapselle, että useita kohtia, joista koru voi takertuessaan rikoontua. Lukkona on käytetty perinteistä papukaijalukkoa. Olisin halunnut käyttää tässä lukkoa, joka toimii myös turvallisuus tekijänä (avautuu vedossa rikkoutumatta), mutta suunnitelma turvallisemmasta ja oikein rikkoutuvasta lukosta on pohdinnan alla. Ketjuksi valitsin ketjuksi palloketjun sen korun muotoon sopivuuden ja leikkisen ilmeen vuoksi.

7.4.2 Luonnostelua

7.4.3 Materiaalien valinta

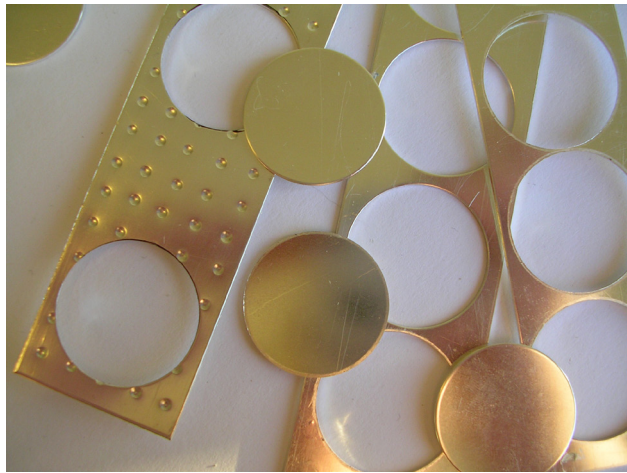
Hopea oli selkeästi arvokorun päämateriaali. Halusin tuoda koruun myös väriä, mutta useat metallien päälle tulevat värjäysmenetelmät ja maalit eivät välttämättä ole täysin myrkyttömiä ja turvallisuuskriteeri 7. ei tällöin täytyisi. Ratkaisuna tähän löytyi colorit, uusi menetelmä tuoda metalliin väriä, johon pääsin koululla tutustumaan syksyllä 2010.

Coloritin idea on lähtenyt hampaiden hoidosta tutusta paikka-aineesta. Colorittia voidaan laittaa metallin pinnalle kuten emalia, mutta sitä ei polteta, vaan aine kovetetaan voimakkaalla UV-valolla kerros kerrokselta. Tämä sopii materiaaliksi lasten koruihin erityisen hyvin juuri myrkyttömyytensä puolesta. Coloritin suunnittelussa on alusta alkaen otettu huomioon bioyhteensopivuus ja materiaalilla voidaan päällystää jopa lääkäreiden työvälineitä (http://www.kulzer-technik.de/197/Products/Jewelery_Colours/Colorit/Biocompatibility.htm). Materiaali on myös kestävä, eikä hajotessaan muodosta teräviä reunoja. (http://www.kulzer-technik.de/194/Products/Jewelery_Colours/Colorit.htm)

Coloritin lisäksi halusin koruun ilmettä hopeaan tehtävillä kuvioilla. Hain kuviointia erilaisista mutkista ja ympyröistä. Tein jopa työkalun pienten

rengas-kuvioiden valmistamiseen. Valitsin valmistamistani vaihtoehtoista kuvion, jonka ilme on sukupuolineutraali ja pehmeä. Pehmeyttä tuki lasten valitsemia materiaalivalintoja valintatehtävässä.

Jos lähtisin valmistamaan samaa tuotetta edullisemmista materiaaleista, pehmeä muovi olisi hyvä vaihtoehto. Koruun voisi silti tuoda arvokkuutta käyttämällä materiaalia arvostaen ja tehden viimeisteltä jälkeä sekä valmistamalla esimerkiksi "lenkkiosan" samalla tavalla kuin arvokorussa hopeasta. Toinen materiaalivaihtoehto voisi olla alumiini ja alumiini värjäys, mutta materiaalin ja värjäysmenetelmien myrkyttömyys olisi ensin tutkittava.

7.4.4 Sarjavalmistettavat lasten korut

7.5 Lapsi-vanhempi suhde aiheena korukonseptille

Tutustuessani lapsi-vanhempi suhteeseen, koin aiheen kiinnostavaksi korun kannalta. Ja erityisesti juuri esikouluikäisen lapsen ja vanhemman suhteen. Mielenkiintoiseksi sen tekee lapsen ikään kuuluva itsenäistymisvaihe. Koin tämän hyvänä lähtökohtana lapsi-vanhempi korulle, josta toinen osa kuuluu lapselle ja toinen vanhemmalle.

Useat lapsi-vanhempi korut ovat tarkoitettu ajoitettavaksi lapsen syntymään. Mikään ei estä pohtimaani korua ostettavaksi vanhemmalle jo lapsen syntymän aikaan, mutta korun toiminnallinen tapahtuma ajoittuu lapsen ensimmäisen luokan aloitus vaiheeseen.

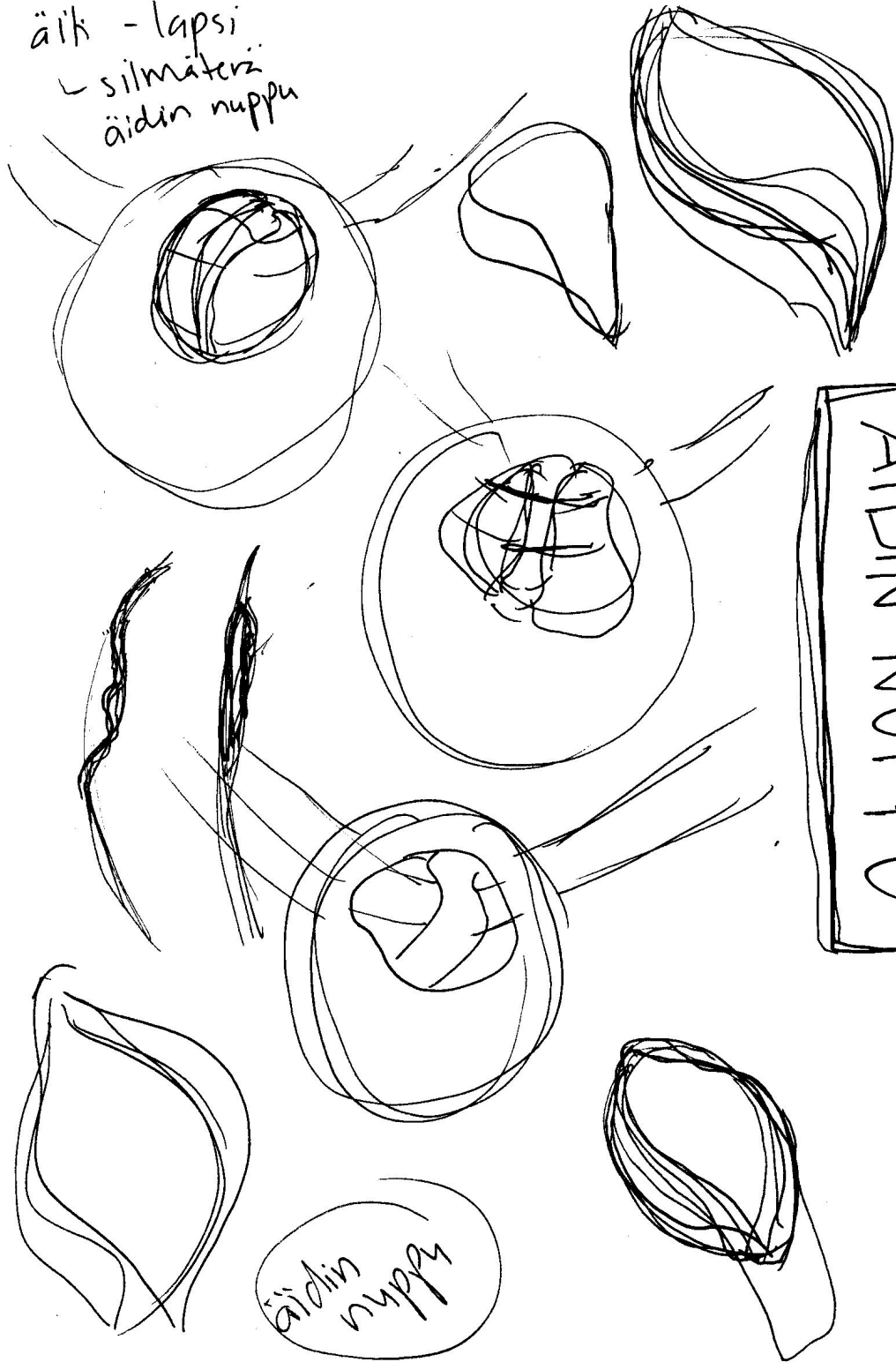
Ideana on, että koru on kaksi osainen, mutta niin, että ne muodostavat yhdessä toimivan ja käytettävän kokonaisuuden. Tätä vanhempi voi pitää lapsen ensimmäisen luokan aloitukseen asti. Kouluun mentäessä lapsi saa oman osansa, joka on suunniteltu lasten käyttöön, huomioiden turvallisuus kriteerit. Muotoilussa on otettu huomioon muotoilu-tehtävä korusta lasten maailmassa. Vanhemmalla jäävä osa toimii myös omana osanaan, saaden nyt uuden ilmeen. Korun osat toimivat itsenäisinä, mutta myös yhdessä aivan kuten lapsi ja vanhempi ovat yksilöitä joita yhdistää vahva tunneside.

7.5.1 Luonnostelua

Muodon haussa koin tärkeinä asioina sen, että myös tämä koru tukee muotokileltään sekä tutkielmakorua, että lasten sarjavalmistettavaa korua. Luonnostelu lähti liikkeelle tutuista pyöreistä ja mutkikkaista muodoista. Aluksi muoto oli hyvin orgaaninen, mutta se muuttui koko-ajan pelkistetyimmäksi. En kokenut hyvin orgaanisia muotoja omakseni.

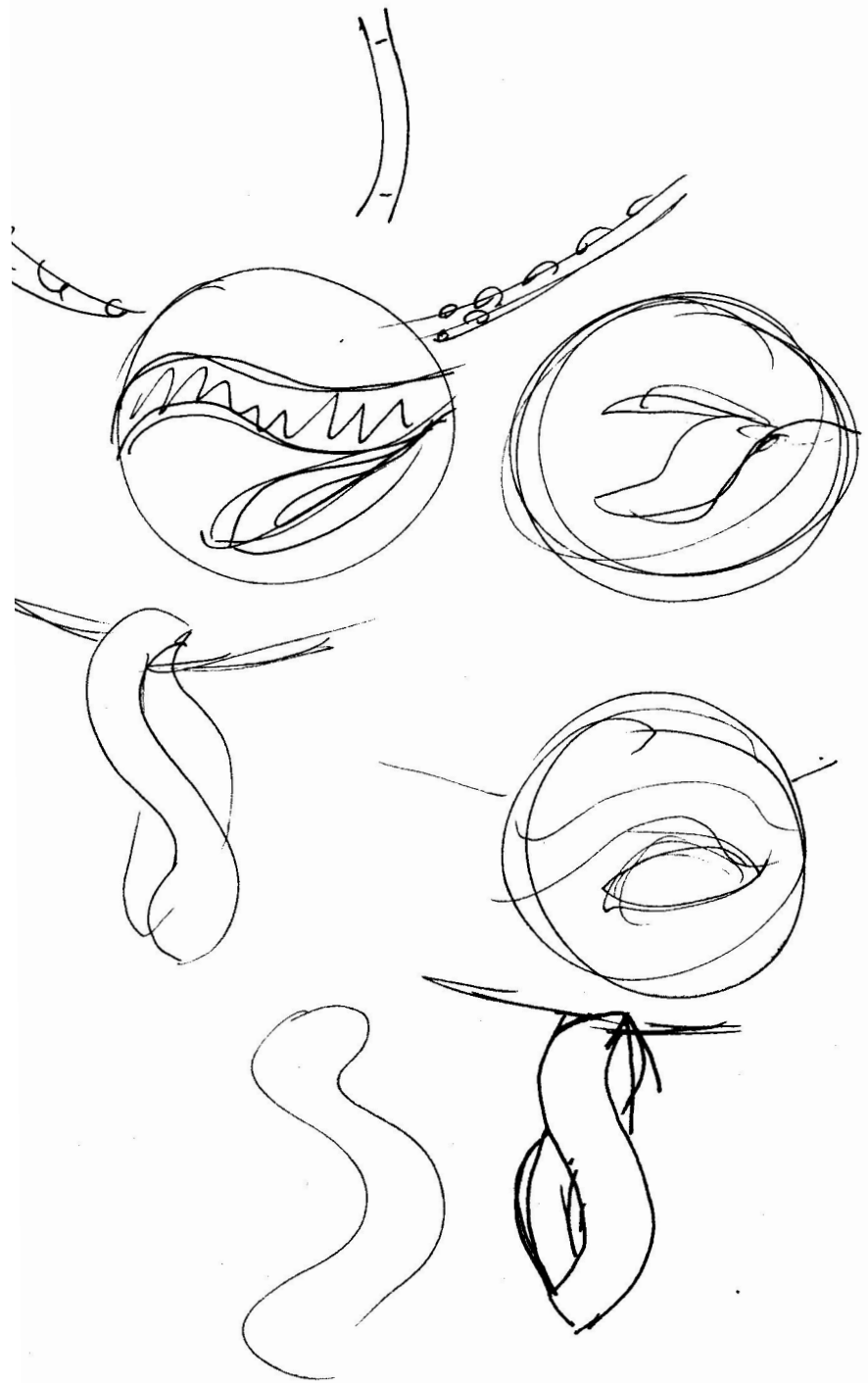
Luonnosten myötä syntyi ajatus aiheesta Äidin nuppu, mutta tämä jäi takaalalle, kun sain idean "kätkeä" korujen sisälle väriin, joka tulisi esiin vain, kun koruja käytetään erillisinä, kun koru on käytössä sekä äidillä, että lapsella. Tässä äidin osa on pöyreä ja lapsen mutkallinen

äiti - lapsi
- silmäterä
äidin nuppu

ÄIDIN NUPPU

äidin nuppu

7.5.2 Äiti-lapsi koru

8 Lapset arvioivat

Koko opinnäytetyön lopputuloksen kannalta oli mielenkiintoista saada tietää mitä lapset todellisuudessa ajattelevat lopullisista tuotteistani. Olenko onnistunut luomaan jotain sellaista, mistä lapset voisivat oikeasti pitää? Olin asiasta selvää käymällä esittelemässä valmiita lasten koruja yhdelle esikouluryhmälle Päiväkodissa A. Arviointiin osallistui 7 lasta, joista poikia oli 2 ja tyttöjä 5.

Arvionnissa minulla oli mukana kolme sarjavalmistettavaa lasten kaulakoruja ja tutkielmakoru. Esittelyä varten laadin pienen tehtävän, jonka kautta lapset saivat arvioida koruja. Jokainen lapsi sai vapaasti antaa oman arvion tuotteista, pitääkö vai ei. Tämän lisäksi jokainen sai valita kolmesta kaulakorusta parhaan väri vaihtoehdon sekä tutkielmakorun viidestä osasta mieleisensä palan.

Lapset tuntuivat olevan hyvin kiinnostuneita koruista ja vastaanotto oli pääosin positivistia. Seitsemästä lapsesta viisi piti paljon sekä tutkielmakorusta että lasten korusarjan kaulakoruista. Kaksi lasta piti vain jommasta kummasta. Lapset jotka laittoivat sarjavalmistettavia koruja kaulaan, eivät olisi halunneet ottaa niitä pois, vaan olisivat halunneet viedä ne kotiin.

Tutkielmakorun ehdottomasti suosituin pala oli sekä tyttöjen, että poikien mielestä pehmeitä materiaaleja sisältävä violetti pala. Yksi tyttö piti violetin palan lisäksi myös mustasta emaloidusta palasta.

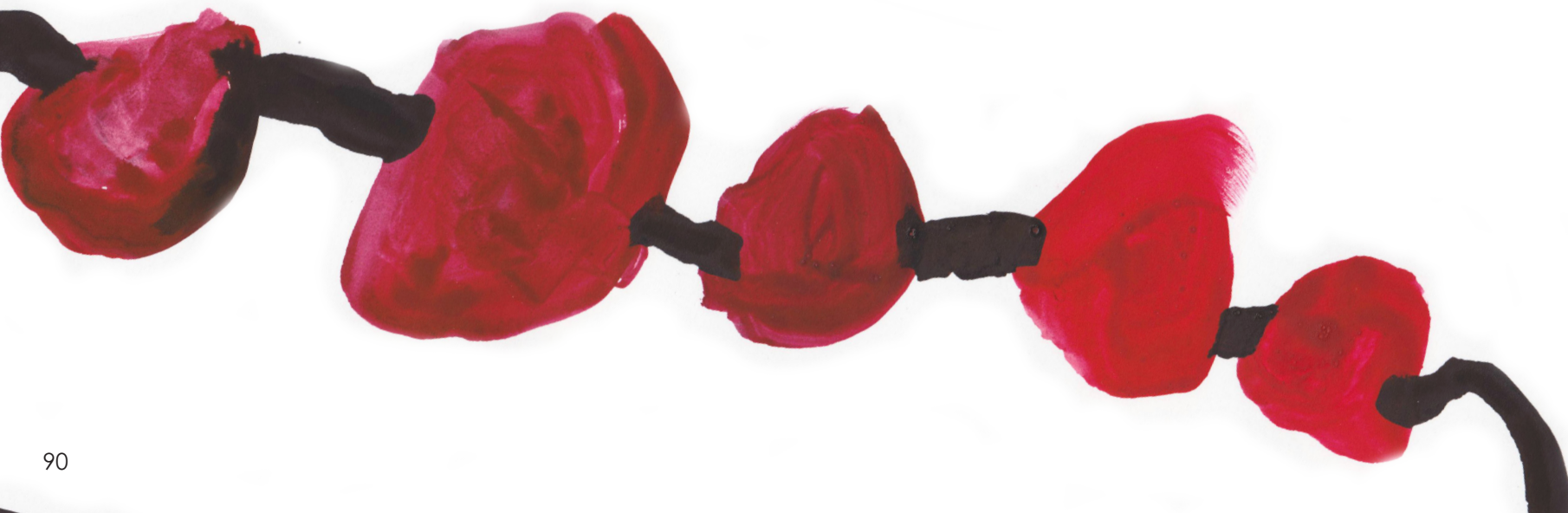
Sarjavalmistettavissa koruissa äänet menivät tasan vihreän ja turkoosi-mustan vaihtoehdon kesken. Vaaleanpuna-violetti ei saanut ääniä ollenkaan. Sillä oliko koru nahkanauhassa vai hopeisessa palloketjussa, ei tuntunut olevan merkitystä.

Arvioinnissa esiintulleita yleisiä kommentteja oli:

- Hienoja!
- Kaikki on parhaita.
- Musta (väri) on ihana. Musta on kamala.
- Ihana kiemuramato. Vihreä hymymato.
- Haluaisin ostaa äidille vihreän.

9 Omia mietteitä opinnäytetyöstä

9.1 Oma arvio prosessin kulusta ja tavoitteiden toteutumisesta

Opinnäytetyön alkaessa olla loppusuoralla, voin todeta, että aiheen valinta oli moni tavoin onnistunut, sillä kiinnostus aiheeseen ei ole loppunut vieläkään. Toisaalta tämä toi mukanaan yhden negatiivisenkin asian: kiinnostavia kirjoja ja artikkeleita löytyi jatkuvasti lisää ja kirjoittaminen hidastui, kun halusin tutustua aina uusiin lähteisiin. Myös se, että opinnäytetyöni koostui monesta osa-alueesta, toi haastetta, mutta lisäsi myös mielenkiintoa.

Alun tiedonkeruuseen ja lapsuudesta kirjoittamiseen toi tietyllä tavalla ristiriitaisia ajatuksia se, että en itse ole vanhempi. Pohdin monessa kohtaa sitä, voinko ottaa asioihin kantaa koska minulla ei ole omaa kokemusta. Valitsinkin näkökulmakseni suunnittelijan toisaalta neutraalin näkökulman kohderyhmän maailmaan ja tutkin, miten lasten maailman asiat vaikuttavat tuotteiden suunnitteluun ja muotokieleen.

Lasten haastattelu ja sen analysointi oli ehkä yksi tärkeimmistä opinnäytetyöni vaiheista. Se toi opinnäytetyöhön syvempää näkökulmaa ja tutkimuksellista otetta. Haastattelun tekeminen oli hyvä ajatus ja sen kokoaminen erilaisista tehtävistä oli tärkeää eri puolien saamiseksi esille. Jälkeenpäin on nähtävissä, että haastattelun toteutuksessa asioita olisi voinut tehdä myös eri tavalla. Tärkeää olisi esimerkiksi ollut päästä kokeilemaan koko haastattelun kulku koeyleisöllä, jolloin puutteet olisi voinut havaita ajoissa ja korjata.

Haastattelu antoi paljon mielenkiintoisia vastauksia ja ne johdattivat muotoilutehtävää ja suunnitteluprosessia eteenpäin. Koen, että pystyin saamaan vastauksista paljon irti, mutta vastausten analysointi jatkuu varmasti vielä senkin jälkeen kun opinnäytetyö on saatettu loppuun. Uskon, että löydän paljon uusia näkökulmia ja asioita lasten vastauksista kun tarkastelen niitä uudelleen myöhemmin. Koen, että minun olisi pitänyt varata vastausten analysointiin ehkä vieläkin enemmän aikaa, sillä analysointi oli hitaampaa kuin kuvittelin.

Alun perin olin suunnitellut toteuttavani lasten haastattelut tammikuun lopussa tai helmikuun alussa. Tämä viivästyi harmittavasti, sillä sain tietää, että haastatteluista varten on haettava tutkimuslupa päivähoitojohtajalta vasta kun olin joulun jälkeen yhteydessä päiväkoteihin. Hain lupaa mahdollisimman nopeasti, mutta haastatteluiden toteutus siirtyi kuukaudella eteenpäin, koska aikatauluista voitiin sopia vasta kun lupa oli saatu. Aikataulun laatiminen ei ole muutenkaan vahvimpia puoliani. Minulla on tapana kuvitella, että jaksan tehdä tietyssä ajassa paljon enemmän asioita kuin oikeasti pystyn ja yliarvioin jaksamistani.

Myös lopullisten tuotteiden suunnitteluun ja toteutukseen olisin halunnut pystyä käyttämään enemmän aikaa, vaikkakin koen, että idea sekä lasten koruun, että lapsi-vanhempi koruun on mielenkiintoinen. Suunnit-

telutyö oli haasteellista lasten laaja-alaisten vastausten vuoksi, mutta toisaalta juuri tämä toi ratkaisevan ajatuksen tuotteisiin muunneltavuuden kautta, jolloin käyttäjä saa mahdollisuuden vaikuttaa. Haastetta suunnitteluun toi alussa myös se, että koin, että minun on pyrittävä noudattamaan lasten vastauksia hyvin tarkasti. Luonnostelu lähti käyntiin aivan eri tavalla, kun ymmärsin, että suunnittelijana voin nostaa tietyt asiat tärkeimmäksi tuotteen idean kannalta, kunhan se on perusteltua. Koen, että sain tuotua lopullisissa tuotteissa, varsinkin sarjavalmistettavassa lasten korussa, esille oman näkemykseni suunnittelijana, vaikka lasten vastaukset näkyvät tuotteissa selvästi. Koen, että löysin vastauksista yhdistäviä näkökulmia, joita analysoimalla tuotteiden kannalta sain tuotua koruihin myös lasten näkökulman.

Opinnäytetyön suunnitteluprosessin tavoitteena oli suunnitella ja valmistaa tutkielmakoru, lasten sarjavalmisteen korusarja ja konsepti lapsi-vanhempikorulle. Jokaisessa tuotteessa lähtökohtana oli lasten vastaukset ja niistä analysoimani kriteeristö sekä kirjallinen tietopohja. Käytettävissä koruissa otin huomioon myös laatimani turvallisuuskriteerit.

Tutkielmakoru koostui viidestä palasta, joiden oli tarkoitus esitellä haastattelujen tuloksia konkreettisesti muodossa. Tutkielmakorun palat ovat tarkoin harkittuja ja jokaisen palan kohdalla on erikseen pohdittu

kriteeristön käytön tarpeellisuutta ottaen huomioon tutkielmakorun tarkoituksen. Kun korua tarkastelee tarkemmin lasten korun kriteeristön (sivu 58) kannalta huomaa, että korussa täyttyy suuri osa kriteereistä:

1. pyöreys ja symmetrisyys tulevat esille korun muodossa ja pääideassa
2. korun päämateriaalina on hopea, mutta korussa tulevat esille myös sekä tyttöjen suosimat pehmeät materiaalit että poikien suosikit kivi ja lasi
3. korun viidestä palasta neljässä on väriä, mutta yleisilmettä ei voi täysin sanoa värikkääksi. Pääväreinä korussa on kuitenkin käytetty haastattelussa tärkeinä väreinä esiin tulleita violettia, mustaa ja vihreää sekä punaista.
4. tutkielmakoru on kaulakoru.
5. lasten valitsemat teemat näkyvät korussa leikin kautta. Koska teemat olivat valinnoissa niin tasavahvoja ja niiden esittäminen yksittäisinä osina olisi ollut liian tätä yhtä tehtävää korostavaa, yhdistin ne kokonaisuudeksi. Mielestäni prinsessa, poikien lelut ja luonto -teemat kuuluvat kokonaisuudessaan lasten leikkeihin.
6. leikki tulee esille tärkeimpänä osana korua muunneltavuuden kautta.
7. kestävyyttä ja turvallisuutta ei ole nostettu tärkeimmäksi puoleksi tutkielmakorussa, sillä korua ei ole missään vaiheessa tarkoitettu käytettäväksi.

8. korun koko on suhteellisen suuri. Tutkielmakorun tarkoituksen nähden koen, että tämä on sallittua.

Lasten sarjavalmistettavan korun idea pohjautui tutkielmakorun ideaan. Tässä kriteeristöstä on painotettu muotoa (1.), materiaalia (2.), väriä (3.), leikkiä (5. ja 6.) ja sitä, että koru on kaulakoru (4.). Lisäksi tärkeinä kriteereinä olivat lasten korujen turvallisuuskriteerit (sivu 52). Erityisesti on painotettu kriteerejä:

1. ketjun avolenkkien sijoittamisella useampaan kohtaan korussa niin, että koru katkeaa varmasti tarvittaessa.
2. pyöristämällä korun kaikki reunat, niin että se eivät voi aiheuttaa vahinkoa.
3. käyttämällä hopeaa ja colorittia, jotka eivät helposti muodosta teräviä osia särkyessään.
7. käyttämällä hopeaa ja colorittia, jotka eivät sisällä elimistön kannalta haitallisia raskasmetalleja tai myrkyjä.

Lapsi-vanhempikorussa on huomioitu kriteeristöt materiaalivalinnoilla (hopea sekä myrkytön colorit) ja muodoilla (pyöreys ja mutkikas muoto) sekä sillä, että koru on kaulakoru. Lapsi-vanhempikorussa tärkeintä on kuitenkin idea siitä, että koru toisaalta yhdistää lapsen ja vanhemman koulun alkamisvaiheessa, kun kummankin elämässä on alkamassa uusi

vaihe. Suunnitelmani on yksi näkökulma aiheeseen ja ottaa huomioon koko prosessin kokonaisuuden lasten vastauksineen. Vaikka lapsi-vanhempi koru on toisaalta oma kokonaisuutensa, halusin saada sen sopimaan muotokieleltään koko prosessiin. Tästä syystä uskon, että muotokieli kehittyy vielä saadessaan lisää aikaa. Ainakin lapsen "osuus" korusta on tällä hetkellä mielestäni vielä ehkä hieman liian aikuismainen, vaikka kokonaisuus toimiikin.

Mielestäni sain suunniteltua ja valmistettua laajan kirjon koruja lasten maailmasta: Tutkielmakoru on tarkoitettu yleiseksi toteamukseksi prosessista, lasten korusarja lapselta lapselle ja lapsi-vanhempikorun idea sekä aikuiselle että lapselle. Koruja yhdistää vahvasti lasten vastauksien kautta esiin tullut muoto- ja ideamaailma.

Vaikka olisin opinnäytetyössäni voinut tehdä toisinkin monessa asiassa, olen tyytyväinen työhön kokonaisuutena. Koen, että olen löytänyt tärkeitä näkökulmia lasten maailman tuotteisiin.

9.2 Miten eteenpäin?

Aihe kiinnostaa edelleen. Tuntuu, että kaikkialla näkee lapsiin ja lapsuuteen liittyviä mielenkiintoisia artikkeleita tai pohdintoja ja jopa tv-ohjelmissa tuntuu teemana olevan usein lapset tai kasvatust. Koen, että minulla on aiheesta vielä jotain löydettävää.

Kehitystyö tuotteiden kanssa jatkuu eteenpäin. Lopullisen muodon saavutettuaan, koen, että sekä ideallani lasten korulle ja lapsi-vanhempi-korulle olisi mahdollisuuksia kaupallisesta näkökulmasta. Kummassakin korusarjassa konsepti on mielestäni hyvä ja kehityskelpoinen, mutta korut kaipaavat ehkä vielä tarkennusta muotoon. Minua kiinnostaisi lähteä viemään lapsi-vanhempikoru konseptia eteenpäin, enemmän äidin lisäksi myös isän näkökulmaan. Haluaisin tässäkin löytää muodon, joka kävisi sekä naiselle, että miehelle.

10 L ä h t e e t

Kirjat

Arajärvi Terttu. 1999. Hyvä lapsuus vauvasta kouluikäiseksi. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

Carling Maria & Cleve elisabeth. 2006. Ylihuolehtivat vanhemmat. Juva: WS Bookwell Oy (WSOY 2006)

Einon Dorothy. 2003. Luova lapsi. Hämeenlinna: Karisto Oy.

Furman Erna. 1993. Auta lasta kasvamaan. Helsinki: Yliopistopaino.

Jantunen Timo. 2007. Satu kasvattaa. Topeliuksen sadut ja kasvatustajattelu. Juva: WS Bookwell Oy

Jantunen Timo & Rönnerberg Paula. (toim.) 1996. Anna lapsen leikkiä. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Piers Maria W. & Landau G. 1982. Leikin lahja ja sen merkitys lapsen kehitykselle. Keuruu: Kustannusosakeyhtiö Otavan painolaitokset

Takala Annika & Takala Martti. 1988. Psykologinen kehitys lapsuusiässä.

Porvoo: WSOY:n graafiset laitokset.

Turtiainen Pirjo. 2001:2. Miten kuulla lasta?. Tutkimuksia. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus.

Wais Mathias. 2005. Lapsuus ja nuoruus nykyaikana. Kasvatuksen mielekkyydestä ja mielettömyydestä. Suomen antroposofinen liitto. Tallinna: Kirjakas Ky/Tallprint.

Standardit ja lait

Laki lelujen turvallisuudesta L 287/1997

Laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta L 75/2004

SFS-Käsikirja 171. 2009. Lelujen turvallisuus. Helsinki: Suomen Standardisoimisliitto.

Lehti artikkelit

Joensuu L. 2011. Pistetäänkö leikiksi?. Kotiliesi 6/2011. 84-86

Tommola A. 2011. Tyttö vai poika?. Meidän perhe nro 1 tammikuu. 24-31

Sähköiset lähteet

Dolceta. Tuoteturvallisuus. [viitattu 8.4.2011] Saatavissa: <http://www.dolceta.eu/suomi/Mod3/spip.php?mot4> ja <http://www.tukes.fi/fi/Kuluttajille/Koti-ja-kodin-tekniikka/Lelut/>

Dolceta. Tuoteturvallisuus. Vaara saattaa vaania! [viitattu 8.4.2011] Saatavissa: <http://www.dolceta.eu/suomi/Mod3/spip.php?article213>

Dolceta. Tuoteturvallisuus. Lelua ostaessasi huomioi lapsen ikä ja noudata leluissa tai niiden pakkauksissa mainittuja ikäsuosituksia. [viitattu 8.4.2011] saatavissa: <http://www.dolceta.eu/suomi/Mod3/spip.php?article6>

Heareus. Colorit. Biocompatibility. [viitattu 9.4.2011] saatavissa: http://www.kulzer-technik.de/197/Products/Jewelry_Colours/Colorit/Biocompatibility.htm).

Heareus. Colorit. [viitattu 9.4.2011] saatavissa (http://www.kulzer-technik.de/194/Products/Jewelry_Colours/Colorit.htm)

Helmetti. Keskustelufoorumi helmihulluille. [viitattu 8.4.2011] saatavissa: <http://foorumi.helmetti.fi/viewtopic.php?f=12&t=5624&start=15>

Historia, Lapsuuden varhaishistoriaa [viitattu 19.3.2011] Saatavissa: http://www.vihti.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vihti/embeds/11815_lapsuushistoria.pdf

Ihan itse. Turvallinen [viitattu 8.4.2011] saatavissa: <http://foorumi.ihanitse.com/viewtopic.php?f=24&t=25846>.)

Kauhanen A. 2005. Ikä kuin ikä on leikki-ikä. Tiede. Sanoma Magazines Finland 2008 [viitattu 26.3.2011] saatavissa: http://www.tiede.fi/artikkeli/72/ika_kuin_ika_on_leikki_ika

Kuluttajavirasto. lapsi kuluttajana. 2011. [viitattu 26.3.2011] saatavissa: <http://www.kuluttajavirasto.fi/fi-FI/lapset/>

Kuluttajavirasto, Lapsi kuluttajana [viitattu 29.3.2011] Saatavissa: <http://www.kuluttajavirasto.fi/fi-FI/lapsi-kuluttajana/lapsi-ostoksilla/>

Lahtinen K. 2011, Vaadimme vauvalta yksin pärjäämistä, [viitattu 2.4.2011] Saatavissa: http://yle.fi/radiosuomi/taustapeili/2011/03/vaadimme_vauvalta_yksin_parjaamista_2480336.html

Lindevall A. Kolmivuotias kypsyy taaperosta leikki-ikäiseksi [viitattu 19.3.2011] Saatavissa: http://www.lohja.fi/Vanhemmuus2/Kolmivuotias_kypsyy_leikki_ik%C3%A4iseksi.htm#Sukupuoliidentiteetti

Lindevall A. Minä kasvan [viitattu 19.3.2011] Saatavissa: http://www.lohja.fi/Vanhemmuus2/Min%C3%A4_kasvan.htm#Psykososiaalinen

Mannerheimin lastensuojeluliitto, Vanheimpainnetti, Kasvu ja kehitys [viitattu 7.11.2010] Saatavissa: http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ja_kehitys/

Nettineuvo. [viitattu 7.11.2010] Saatavissa: <http://www.nettineuvo.fi/index.asp>

Plan Suomi, Lapsuuden historiaa vuosisadoittain [viitattu 26.3.2011] Saatavissa: <http://www.plan.fi/Page/d5d84fe4-5198-45f5-aad6-340be3d4e484.aspx>

Tukes. Magneetit leluissa. 2010. [viitattu 8.4.2011] saatavissa: <http://www.tukes.fi/fi/Toimialat/Kuluttajaturvallisuus/Ohjeita-ja-vaatimuksia->

yrittäjille/Tavaroiden-turvallisuusvaatimuksia/Lelut/Magneetit-leluissa/

Tuomainen S. 2006. Teemat ja tarinat 4-6-vuotiaiden vapaissa piirustuksissa. Jyväskylän amk. [viitattu 19.3.2011] Saatavuus: <https://publications.theseus.fi/handle/10024/17754>

6-vuotias. Raju muutos kiltistä kuusivuotiaasta kaoottiseksi kuusivuotiaaksi. [viitattu 22.3.2011] Saatavissa: <http://sokl.joensuu.fi/aineistot/Psykologia/Projektit/kuusivuotias.htm>

Kuvat

Sivuilla olevat piirretyt kuvat ja niiden osat ovat opinnäytetyössä haastatteltujen esikouluikäisten lasten piirtämiä.

Kollaasi sivulla 19:

1. <http://www.something-elegant.co.uk/shop/brand/little-diamonds-childrens-jewellery> 29.11.2010

2. http://keskisenkello.valmiskauppa.fi/images/kuvat/Siivet_riipus_hopea.jpg 27.4.2011

3. http://www.hattentatti.fi/product_infophp?cPath=158_169_201&products_id=1241 29.11.2010

4. <http://www.greenwhale.fi/images/product/L1045.jpg> 29.11.2010

5. http://ny-image1.etsy.com/il_fullxfull.93145525.jpg 29.11.2010

6. http://www.judaica-rimmon.co.uk/index.php?main_page=product_info&cPath=5_376_530&products_id=4600 21.11.2010

7. <http://www.china-jewelry-factory.com/Upload/products/2008-7/2008072018291167040.jpg>

8. <http://www.saratedesign.fi/tuotteet.html?id=4/> 21.11.2010

9. http://www.hattentatti.fi/product_infophp?cPath=158_169_201&products_id=1238 29.11.2010

10. http://www.modernjeweler.com/images/article/1149170480175_ls_2_pg54.jpg 21.11.2010

11. <http://rodwellgoddard.net/communities/3/004/006/267/003/images/4519016277.jpg> 29.11.2010

Kollaasi sivulla 29:

1. <http://blog.compete.com/2010/12/06/lego...-timeless/> 13.2.2011

2. <http://www.flickr.com/photos/swisscan/2249968851/> 13.2.2011

3. <http://www.flickr.com/photos/pinksherbet/345635648/> 13.2.2011

4. http://wanttobehappyandhealthy.blogspot.com/2010_03_01_archive.html 13.2.2011

5. http://empathwitch.blogspot.com/2009_02_01_archive.html 13.2.2011

6. http://appple.blogaaja.fi/files/2011/04/colorful_cupcake-1557.jpg 13.2.2011

7. http://www.flickr.com/photos/mr_physics/62253642/ 13.2.2011

8. <http://www.publicdomainpictures.net/view-image.php?image=1733&picture=colorful-pencils> 13.2.2011

9. http://www.evl-slk.fi/tyon_tueksi/hankkeet/tyttojen_ja_poikien_oikeudet_kirkossa/tyoskentelyja_lasten_kanssa 13.2.2011

10. http://www.interhomeopathy.org/technetium_muriaticum_an_integration_of_light_and_dark 13.2.2011

Liitteet

Lupa pyyntö

Hei!

Nimeni on Johanna Hämäläinen. Opiskelen Lahden Ammattikorkeakoulun Muotoiluinstituutissa koru- ja esine-muotoilun linjalla neljättä vuotta. Olen tekemässä tänä keväänä opinnäytetyötä aiheesta Koru lasten maail-masta.

Osana opinnäytetyötäni tutkin miten 5-6-vuotias lapsi käsittää korun. Millaisesta muotokielestä lapset pitävät ja mikä vaikuttaa korun arvoon lapsen silmissä? Tutkimustulosten perusteella suunnittelen ja valmistan korun ja/tai korusarjan. Opinnäytetyössäni pääosassa on lapsi ja se, mitä lapsi haluaa korulta. Korujen suunnit-telussa pohdin myös lapsi-vanhempi suhdetta sekä kuinka turvallisuus on otettu huomioon lasten koruissa.

Suoritan opinnäytetyöni tutkimusosuudessa yhteistyötä lahtelaisten päiväkotien (Harjulan Lounaan päivä-kodin ja Möysän päiväkodin) kanssa. Toivon saavani teiltä luvan haastatella lastanne. Tutkimusosaan liit-tyen pyydän teitä myös vastaamaan ohessa olevaan kyselylomakkeeseen ja palauttamaan sen päiväko-dille ennen haastattelupäivää.

Tutkimusosan aion suorittaa haastatteleamalla lapsia esimerkiksi asiasta mitä koru tarkoittaa. Lapset saavat haastattelussa myös valita kuvia, muotoja ja värejä. Kuvat ja esineet ovat aiheiltaan koruja, leluja yms. Teetän lapsilla lisäksi pienen piirustustehtävän aiheeseen liittyen. Kopioin kuvat ja palautan ne myöhemmin takaisin lapsille. Käytän osaa piirustuksista mahdollisesti opinnäytetyöni kirjallisessa osuudessa kuvituksena ja tuomaan esille haastattelun tuloksia. Kirjaan ylös lasten kommentteja ja vastauksia haastattelun aikana.

Toivon, että haastattelupäivänä lapsesi saisi tuoda päiväkotiin lempikorunsa tai koruun viittaavan asusteen tai esineen (esim. huivi, hiuskoriste, kruunu yms.). Haastattelun yhteydessä lapsi saa kertoa mikä tekee kysei-sestä asiasta mieleisen.

Haastattelun yhteydessä valokuvaan esimerkiksi lasten valitsemia kuvia ja muotoja, niin että kukaan lapsista ei näy selvästi kuvissa. Mainitsen opinnäytetyössäni päiväkotien nimet, mutta lapsien henkilöllisyys ei tule esille missään kohtaa opinnäytetyötäni, vain lapsien ikä ja sukupuoli. Toimitan kopion opinnäytetyön kirjalli-sesta osuudesta päiväkodille.

Päiväkodin henkilökuntaa on kokoajan paikalla seuraamassa haastatteluani. Olen saanut tutkimusluvan päivähoitojohtajalta Mika Harjulta.

Pyydän lupaa saada haastatella lastanne ja toivon, että palautatte seuraavan sivun täytettynä päiväko-dille. Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Jos mieleenne tulee joitain kysymyksiä asiasta, minut saa kiinni osoitteesta johannak.hamalainen@gmail.com

Kiitän jo etukäteen yhteistyöstä!

Ystävällisin terveisin

Rastita vaihtoehto:

Lapsen nimi _____

Lapseni
☐ saa ☐ ei saa

osallistua haastatteluun.

Allekirjoitus _____

Nimen selvennys _____

LIITE 2

Kysely vanhemmille

Oletko ostanut lapselle lahjaksi korun?

☐ Kyllä

☐ Ei

Jos vastasit kyllä:

- Millä perusteella olet valinnut korun? Mitä huomioit korua valitessasi?

- Onko lapsi osallistunut korun valintaan ja miten?

- Haluaisiko lapsi valita itse korunsa?

Jos vastasit ei:

- Voitko kuvitella ostavasi lapselle lahjaksi korun? Jos vastauksesi on ei, onko jotain erityistä syytä miksi ei?

Jos lapsesi käyttää koruja, mietityttääkö tuotteiden käyttöturvallisuus?

Ottaako lapsi korun mukaan leikkeihin?

Onko jotain mitä haluat sanoa lasten koruista yleisesti?

Mitä koru tarkoittaa?

Kaunista, ihanaa, kaulakorua, asustetta

Helmiä, kauniita

Laittaa helmiä nauhaan, vähän tai paljon helmiä,

koru kuuluu laittaa kaulaan, koruja on kiva tehdä, voi tehdä jos on tarvikkeet, koruja voi tehdä itse jos tahtoo

kuvia koruun, korut on kivoja, kiviä voi laittaa ja lempi juttuja, paperista kaloihin reikä ja kaulaan, voi laittaa paperi helmiä, koruja kuuluu keksitellä varovasti, jos askarteleee jonkun voi laittaa koruun helmen tai metallisen

helmikoruja, kaulakorua, kaulaketjuja, nenäkoru, käsikoru,

Onko teillä koruja?

Kaikilla on

Oli koruja, mutta kaikki katosi

Kokoajan lempikoru päällä, vain uimaan otetaan pois

viisi sanoo kyllä, yksi poika ei

tosin paljon (talo täynnä) x 3, vähän koruja (joku tehnyt kaikki itse), on koruja, yksi liekki-ranneke

ei, on koruja, tosin yhdellä vain äidin

Kuinka paljon pidätte koruja?

Aina, tosi paljon,

Kokoajan, mutta koska korusta oli jäänyt jäljet lapsi oli joutunut ottamaan ne pois,

paljon, tosi paljon, joka päivä, ei melkein koskaan, ei aivan jokapäivä

liian hirveästi

Milloin ja missä pidätte koruja?

Juhlissa, hienoissa paikoissa, aina

Pidetään kun halutaan, ei, milloin missäkin, juhlissa, juhlissa

laukussa, rasiassa, pussissa, laatikossa, päiväkodissa, kotona, kaapissa, yöpöydällä, lelulaatikossa

joskus päiväkodissa, kaupungilla, kotona, kesällä ulkona, juhlissa, joka paikassa

Haluatteko edes pitää koruja?

Kaikki tytöt haluavat, mutta pojat ovat epävarmoja

joskus, ei tiedä, et koruja

muutama pitäisi vaikka koko loppuelämänsä koska pitää koruista niin paljon,

ihania, joku haluaa pitää joka paikassa

tytöt haluaa, pojat ei halua

Millainen koru kivoin, kaulakoru, sormus, rannekoru, korvakoru...?

Kaulakoru x 6, sormus

milloin mitäänkin, sormus (minkä tyttö oli saanut eilen, mutta se meni hukkaan)

kaulakoru x 3, käsikoru x4, korvakoru, jalkakoru, yksi sanoi kaikki, lohikäärme

kaulakoru 2, sormus, ranneke

Saako koruilla leikkiä?

Ei saa

ei, joo sanoi 2, vahingossa tulee pidettyä, koruja ei saa venyttää, hakata, pikku veli rikkoo jos pitää leikeissä

yksi sanoo saa, 7 ei saa, pikkuisen saa, ei paljoa, ei saa heitellä

ei (kaikki), välillä

Onko teillä koruja mukana leikeissä?

Kaksi sanoi että on, muut sanoi ei (yksi ei esimerkiksi halua, että koru menee rikki)

yleensä ei, ei

on paljon, välillä paljon, välillä ei aina, voi koristella jos leikkii prinsessaa, välillä rannekkeella mikä on pehmeä,

välillä, joskus kaikilla, majassa, laivassa, kampaamossa, leikissä jossa on tavaroita ja pitää olla niin, että tavaroihin ei koske, ulkona kun on kesä

Jos koru voisi olla millainen ja minkä kokoinen tahansa, millainen se olisi?

Ei voi olla kauhean (sylin) iso

Nomination

Kultainen kaulakoru, missä timantteja

Mustan mustia palleraita ja pieniä mustia timantteja kaulakorussa

helmi, sormus, kaulakoru, ei voi olla puoli metrin, mutta voi olla hyvinkin pieni

voi olla sellainen mitä lainaa kaverille, tehdä mitä vain leikkii, musta, raidallinen, keltainen, kaikenvä-
rinen, helmiä ja kiviä ja kultaa ja kaikkia hienoja värejä, reikiä ja pieniä, sydämen muotoisia, vaalean

sininen, 2 metrin, pieni että mahtuu kaulaan, 3 metriä – mutta voi olla pienikin

perhonen, tähti, sydän, kukka, kultainen, tuli, lohikäärme ja dinosaur, pieni tai iso tai tavallinen, jättäisellä voi olla aivan minkä kokoinen tahansa.

LIITE 4

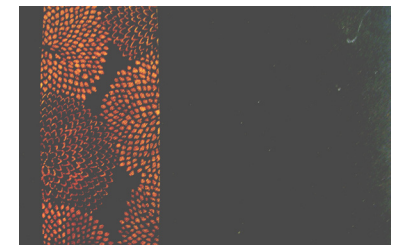
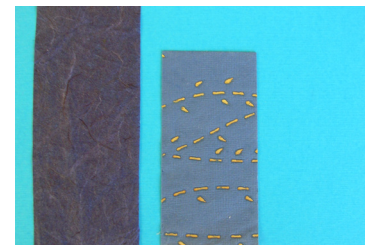
Valintatehtävä:

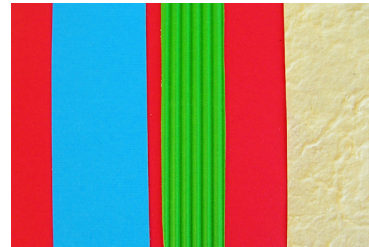
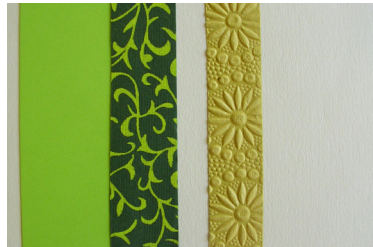
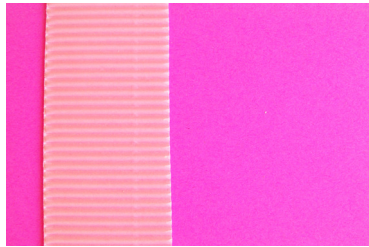
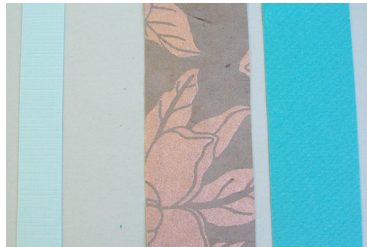
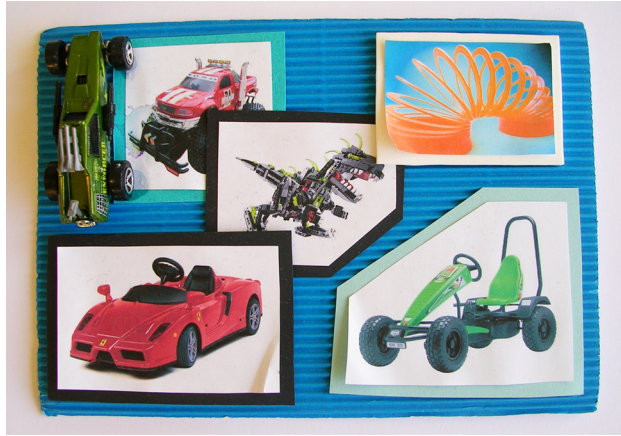
Tunnelma-kollaasit

Valintatehtävä:

Väri-kortit

Valintatehtävä:

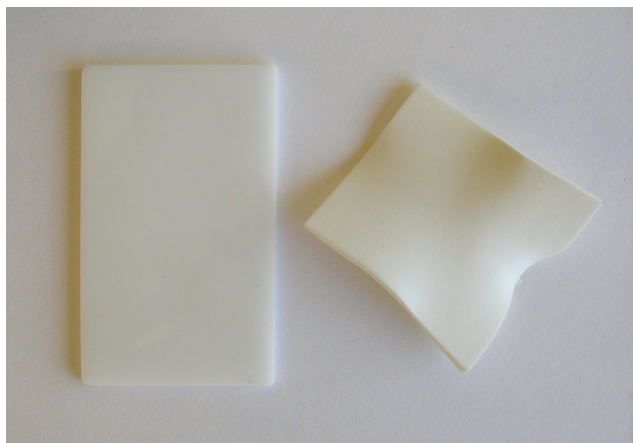
Materia-kollaasit

Valintatehtävä:

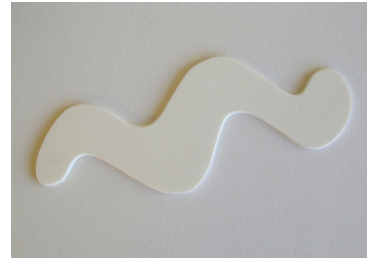
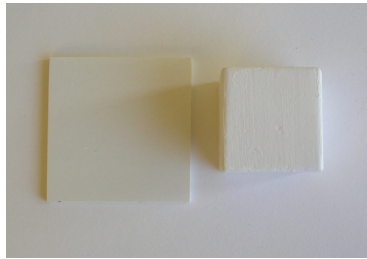
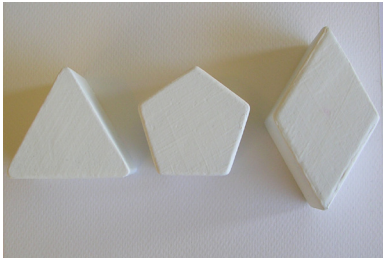
Koru-kollaasit

Valintatehtävä:

Materia-kollaasit

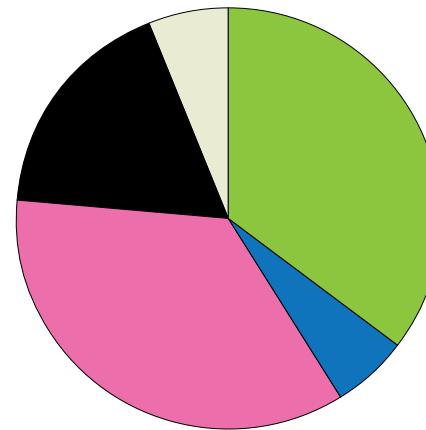
Tunnelma

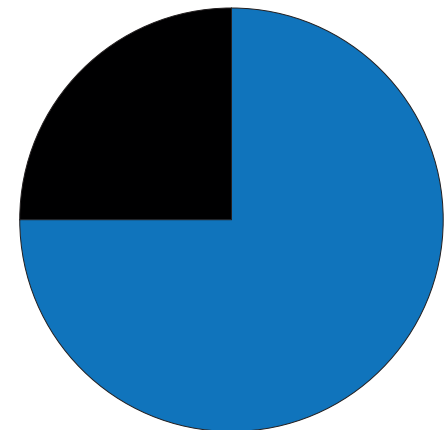
Kaikki yhteensä

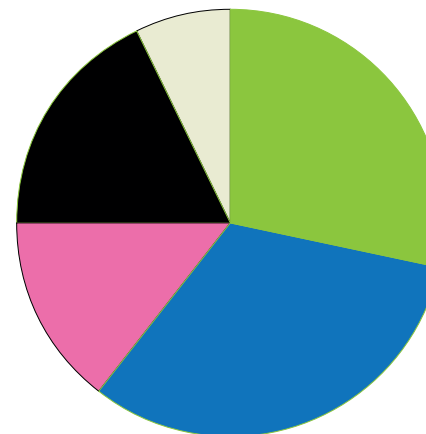
Tytöt

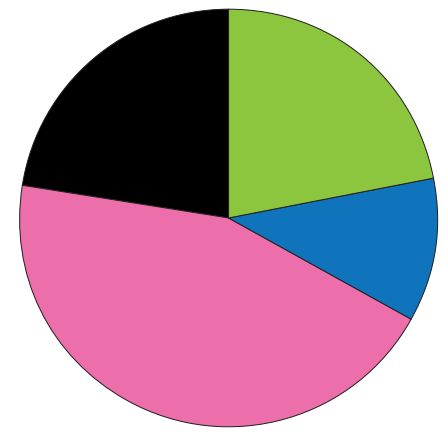
Pojat

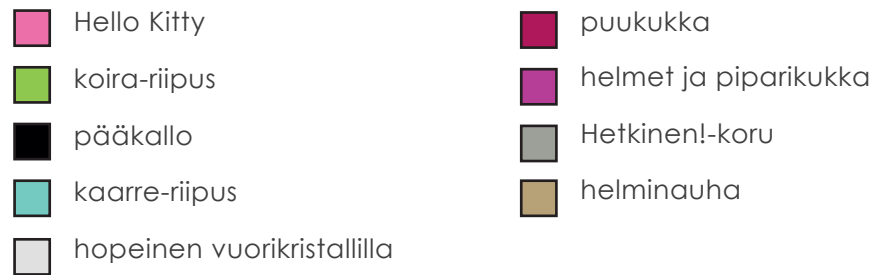

Esikoululaiset

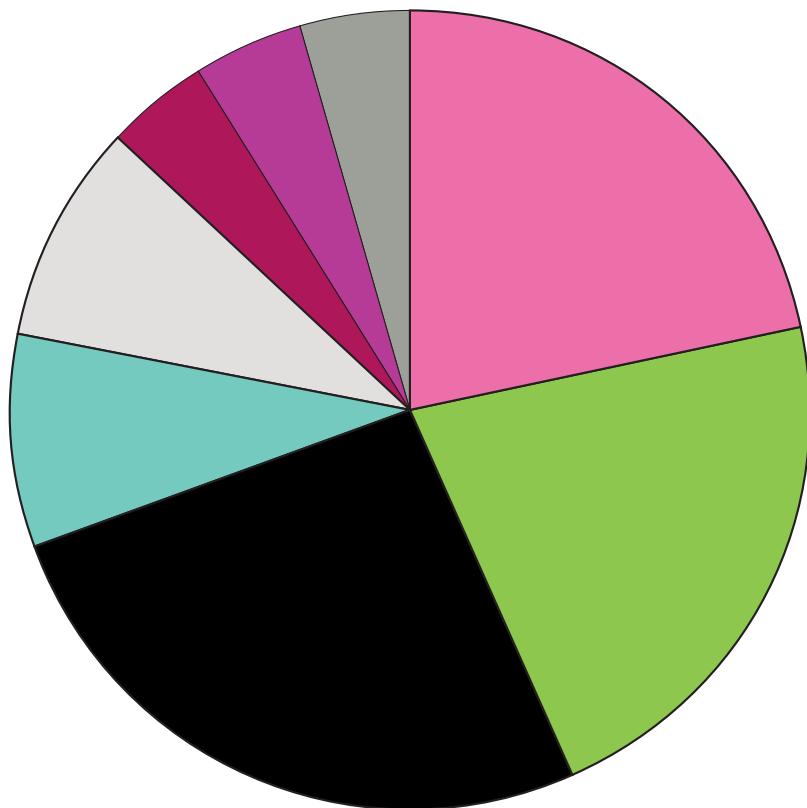

Pikku esikoululaiset

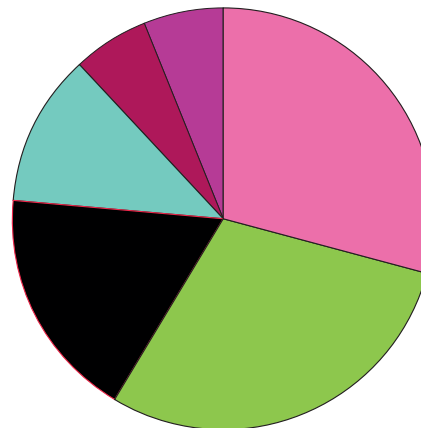

Kaikki yhteensä

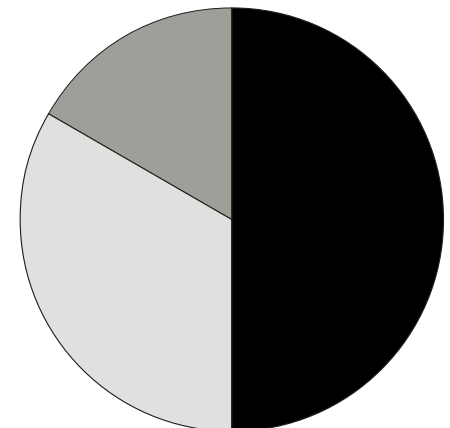

Koru

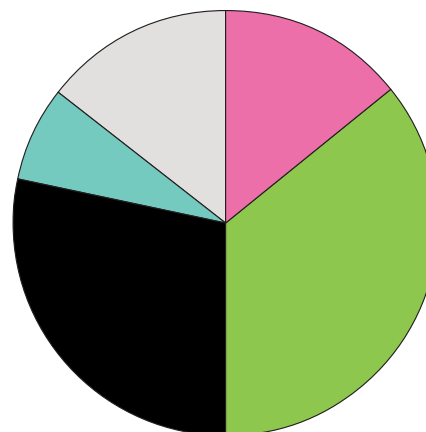
Tytöt

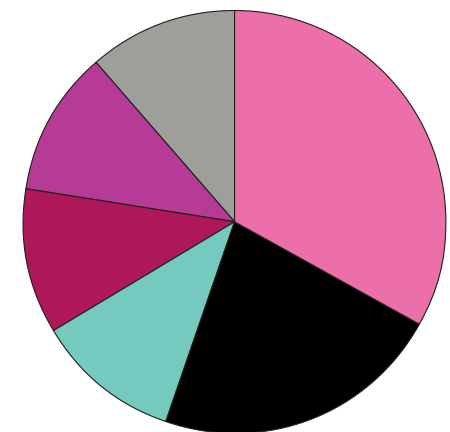
Pojat

Esikoululaiset

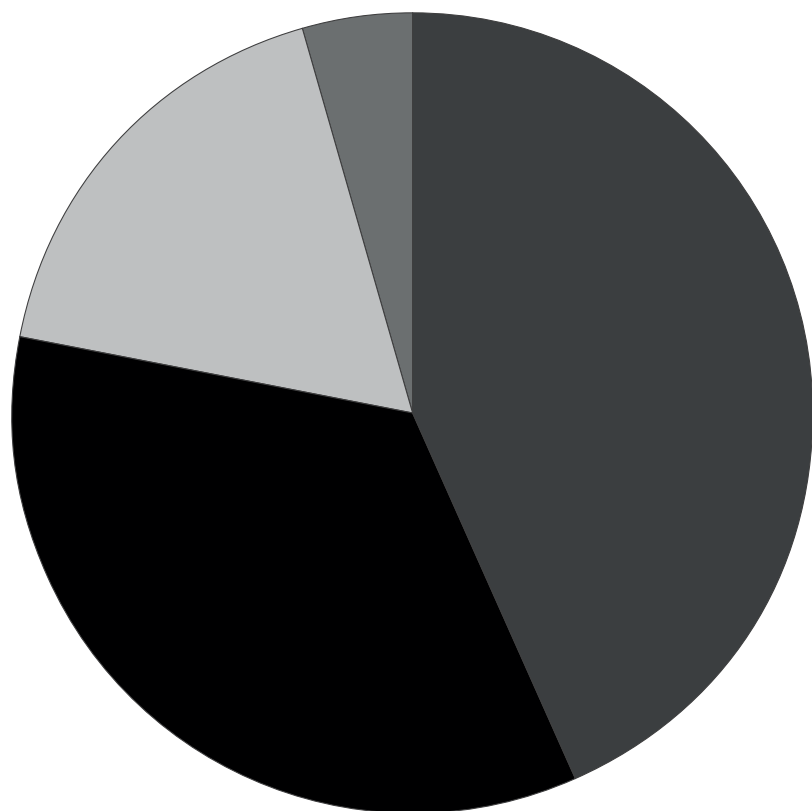
Pikkuesikoululaiset

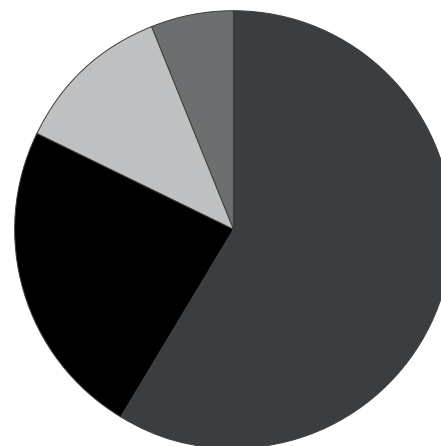

Materiaali

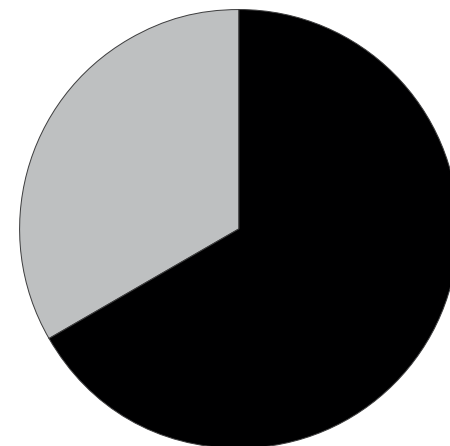
Kaikki yhteensä

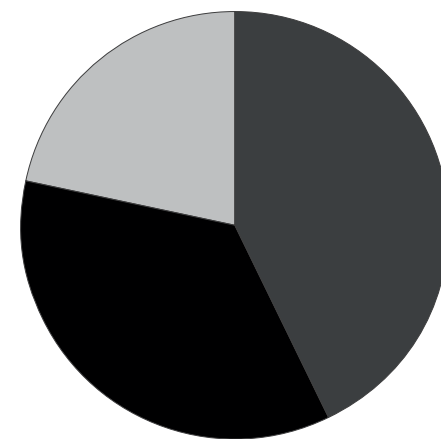
Tytöt

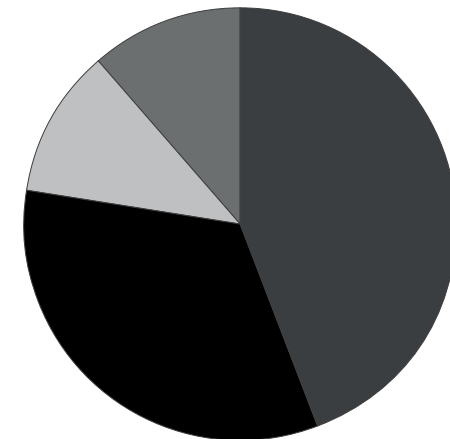
Pojat

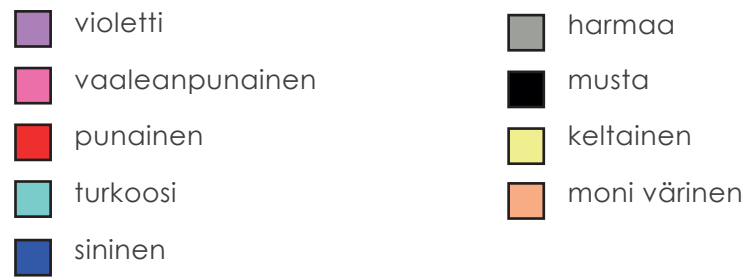

Esikoululaiset

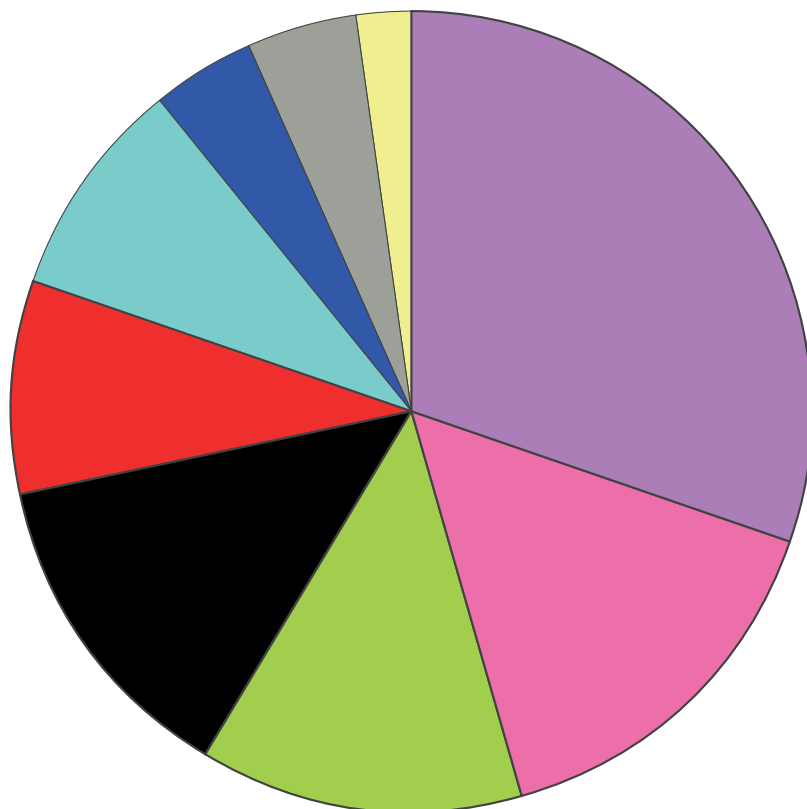

Pikkuesikoululaiset

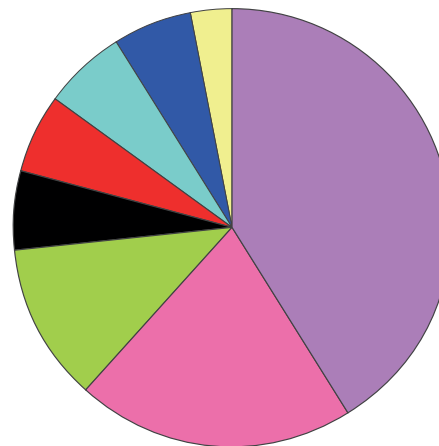

Kaikki yhteensä

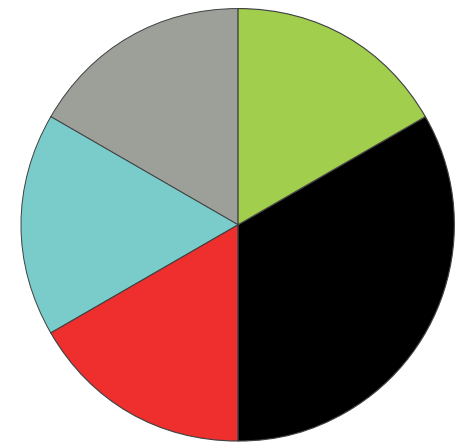

Väri

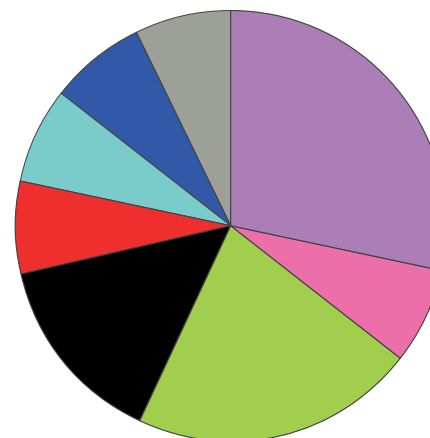
Tytöt

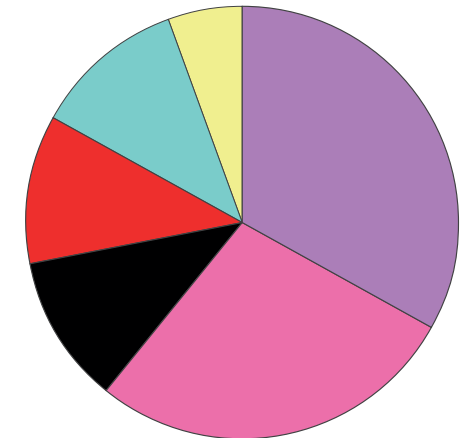
Pojat

Esikoululaiset

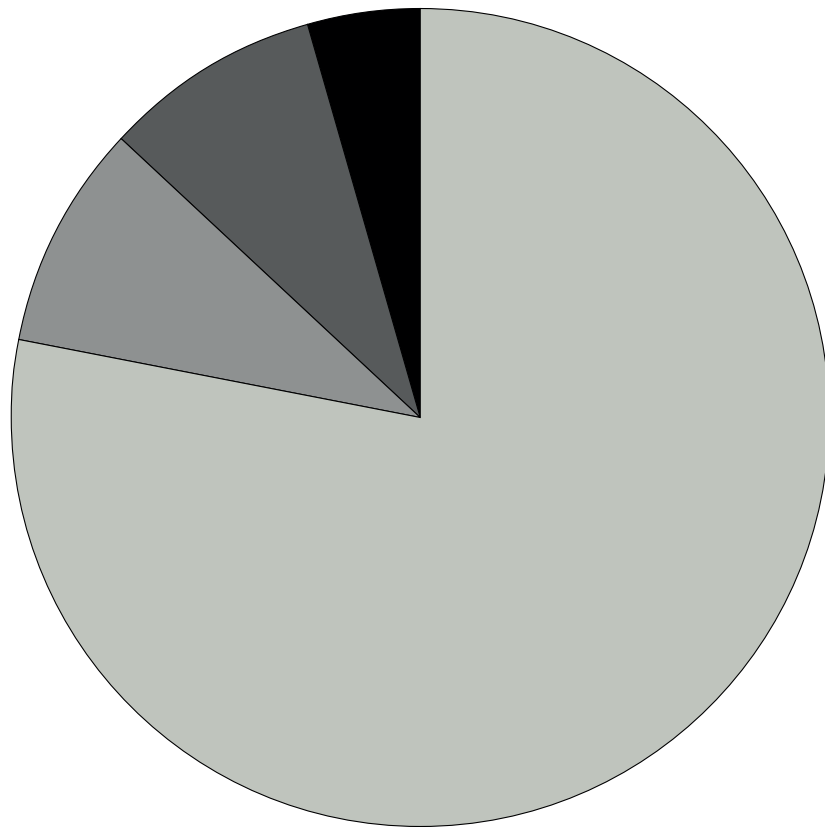
Pikkuesikoululaiset

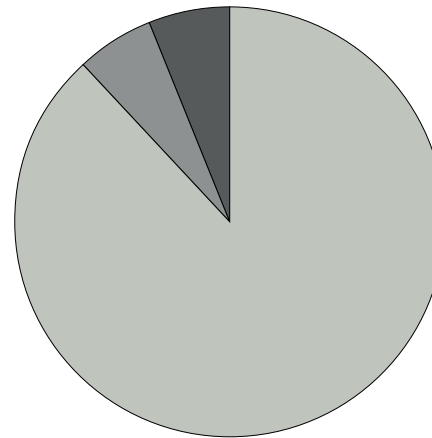
- paljon pieniä orgaanisia
- mutkallinen
- neliö
- kolmio ja monikulmio
- ympyrä

Muoto

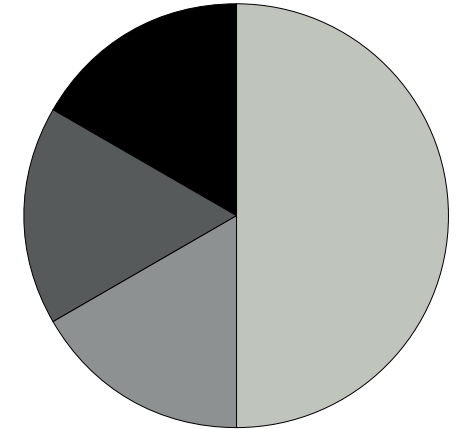
Kaikki yhteensä

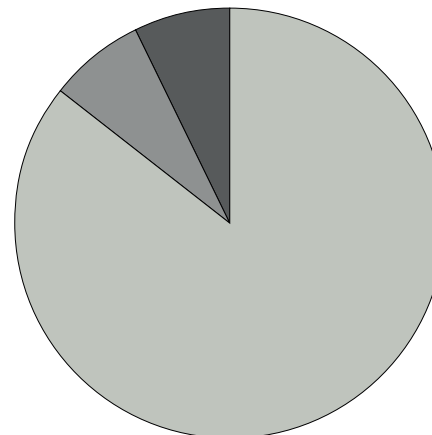
Tytöt

Pojat

Esikoululaiset

Pikku esikoululaiset

